

Ændring af pengetankreglen og konsekvenser herved

Af:

Mathias Muff

René Jensen

Vejleder:

Søren Bech

Executive summary (MM + RJ).....	4
Indledning (MM + RJ).....	5
Problemformulering (MM + RJ).....	6
Afgrænsning (MM + RJ).....	7
Pengetankreglen (RJ).....	8
Indtægtskriteriet.....	8
Aktivkriteriet.....	9
Pengetankreglen historisk set (RJ).....	9
Indtægter og aktiver i forhold til pengetankreglen (RJ).....	12
Datterselskaber.....	13
Tilgodehavender.....	14
Kontanter.....	14
Værdipapirer.....	15
Oparbejdet goodwill.....	15
Fremsættelse af lovforslag (MM).....	16
Hvorfor ændre pengetankreglen? (MM).....	16
Debat i forbindelse med lovændringen (MM).....	19
Ændring af lovforslag (MM).....	23
Konsekvenser ved lovændringen.....	25
Konsekvenser for ejer.....	26
Konsekvenser for stat.....	27
Muligheder for at komme under pengetankreglen (MM).....	30
Succession i levende live (RJ).....	32
Successionens betydning (RJ).....	33
Betingelser for succession (RJ).....	34
Hvem kan der succederes til? (MM + RJ).....	36
Overdragelse til familiemedlemmer.....	36
Overdragelse til nære medarbejdere.....	37
Overdragelse til tidligere ejere.....	38
Krav om skattepligt til Danmark.....	39
Eksempel på generationsskifte (MM).....	39
Nedbringe ejendommenes værdi.....	46
Afhændelse af aktier og nedbringelse af likvider.....	48
Omgørelsesmuligheder, herunder omstrukturering (RJ).....	50
Frasalg af værdipapirer og nedbringelse af gæld.....	50
Omstrukturering af selskabet, herunder skattefri spaltning.....	50
Eksempel på spaltning af ABC A/S, herunder værdiansættelse af ABC Drift A/S (RJ).....	54
Værdiansættelse (RJ).....	56
Værdiansættelse efter 2000-10 cirkulæret.....	57

Værdiansættelse efter 1982-cirkulæret	58
Værdiansættelse af ABC Drift A/S (RJ)	59
Finansiering af overdragelsessummen	62
Passivpost	62
Gaveelement	63
Gældsbevægelse	63
Delkonklusion	65
Perspektivering (MM + RJ)	65
Yderligere stramning på vej?	65
Henstilling fra EU-kommissionen	68
Konklusion (MM + RJ)	69
Kildeliste	72

Executive summary

This thesis has been written as part of the HD Graduate Diploma in Financial & Management Accounting programme at Copenhagen Business School.

The main purpose of this thesis is to illustrate the effect of the change in the law regarding the company structure for companies who want to implement a tax free succession to family members or close employees. Before 2012 it was possible to transfer the company to family members or close employees and postpone the tax payment, as long as no more than 75 % of the company's assets consisted of passive investment, such as shares, bonds or rental properties; or no more than 75 % of the income related to the passive investments. Mid September 2011 a new government was elected in Denmark, and as a part of their Finance Law for 2012 they decreased the percentage for passive investment from 75 % to 50 %. Firstly they suggested a limit of 25 %, but due to huge opposition from both other politicians and business men a settlement was obtained.

The reasons for tightening the so called “pengetankregel” was to gain more taxes, as more companies would be unable to postpone the tax, and to increase the incentive to put more money into increased production in the hope of creating more jobs, in stead of just investing free capital in ‘passive’ assets.

In this thesis we have focus on the following:

- the history of the “pengetankregel”
- describing the “pengetankregel”
- the fairness and the purpose of the “pengetankregel”
- the debate in connection with the submission of the first legislative proposal
- what effects the change will have for company owners and the Danish state
- how affected companies can maintain a position that makes it possible to postpone the taxes

We will include a brief overview of how the succession can be conducted in practice, with different opportunities such as restructuring and splitting the company.

Finally we will give our own opinion on the change of the “pengetankregel”.

Indledning

En stor del af pensum i faget Erhvervsbeskatning på HD (R) 3. semester handler om virksomhedsomdannelse, omstrukturering og herunder generationsskifte. Der er skrevet mange hovedopgaver om netop generationsskifter, og der er mange forhold at tage i betragtning. Det kan være kompliceret at påbegynde et generationsskifte, da der er mange faktorer som indgår, og det kan endvidere være svært at opfylde alle bløde værdier i forbindelse med et generationsskifte, og det er relativt simpelt at tage en virksomhed og beregne konsekvenser ved et generationsskifte.

Der er skrevet forholdsvis mange afhandlinger omkring generationsskifte, og de indeholder hver især ikke de store forskelle, da der sjældent sker store ændringer på området. Det er derfor tydeligt at mange lader sig inspirere af tidligere afhandlinger om emnet, da mange beskrivelser af modeller og lignende er uændret fra opgave til opgave og blot skal tilrettes med beregninger. Vi vil i opgaven belyse et netop omdiskuteret emne vedrørende pengetankreglen, som ofte ikke beskrives nærmere i de tidligere nævnte opgaver om generationsskifte.

I løbet af efteråret, efter folketingsvalget, kom det frem, at den nye regering ønskede at ændre på reglerne for generationsskifter. Vi så derfor denne opgave som en god mulighed for at undersøge lovændringen nærmere, ligesom det ville være en spændende udfordring at skrive om ny lovgivning, som først er vedtaget efter kurssets gennemførelse. Helt specifikt blev pengetankreglen ændret – en regel som kun perifert bliver behandlet i tidligere afgangsprojekter fra HD (R), ligesom der i undervisningen ikke er brugt meget tid på at gennemgå denne del af generationsskifte.

Vi finder det interessant at belyse lovændringen, da vi dagligt arbejder med revision og rådgivning af mange personligt ejede virksomheder, hvoraf mange af disse står overfor at skulle gennemføre et generationsskifte indenfor en kort årrække.

Opgaven indeholder både en vurdering af de skattemæssige konsekvenser for ejere og dem, der skal generationsskiftes til, men samtidig er der også en gennemgang af de politiske forarbejder, både af den seneste lovændring samt tidligere ændringer af pengetankreglen. Da ændringen først trådte i kraft pr. 1. januar 2012, er det endnu ikke muligt at sige noget endeligt om, hvilke konsekvenser den har, hvorfor enkelte aspekter i opgaven tager udgangspunkt i forudsætninger.

Værdiansættelse af den pågældende virksomhed spiller også en stor rolle i forbindelse med et generationsskifte. Vi vil gennemgå forskellige opgørelsesmetoder, som skal benyttes i forskellige situationer af en overdragelse. Det kan ligeledes have store likviditetsmæssige konsekvenser for ikke mindst virksomheden, ejeren og den næste generation, ud fra hvordan den værdiansættes til handelsværdi.

Problemformulering

Mange virksomhedsejere skal på et tidspunkt tage stilling til et generationsskifte af deres virksomhed. Et generationsskifte er ofte en tidskrævende proces, da der er mange aspekter, der skal tages hensyn til, hvis generationsskiftet skal gennemføres så optimalt som muligt for alle involverede parter.

Et af de mest betydningsfulde aspekter er ofte, hvilke skattemæssige konsekvenser generationsskiftet vil medføre. Oftest vil det foretrækkes at foretage generationsskiftet med skattefri succession, hvor den, der overtager virksomheden, samtidig overtager skattebyrden, hvorved skatten udskydes, indtil der realiseres et egentligt salg til tredjepart. Det er dog ikke alle virksomheder, der lever op til kravene for at kunne gennemføre en sådan succession, da der er visse begrænsninger herfor. Blandt andet må der ikke ske succession, hvis virksomheden anses for at være en såkaldt pengetank, hvilket vil sige, at en vis procentdel af virksomhedens balancesum eller indtægter stammer fra passiv investering. Denne grænse var indtil udgangen af 2011 sammensat således, at 75 % af virksomhedens indtægter eller aktiver måtte henføres til passiv investering, mens der fra 2012 maksimalt må være en balancesum bestående af 50 % passive investeringer, eller maksimalt 50 % af indtægterne må kunne henføres til de passive investeringer. Dette er sket som følge af en lovændring gennemført af den nye regering. Denne skærping af kravene vil

umiddelbart fratage visse virksomheder muligheden for succession, hvilket altså ændrer væsentligt på konsekvenserne ved generationsskiftet.

Vi vil i denne opgave behandle en række problemstillinger vedrørende denne pengetankregel, herunder konsekvenserne af den nylige lovændring. Vi vil undersøge, hvad formålet er med pengetankreglen samt historien bag, ligesom vi vil diskutere rimeligheden af dens indhold. Vi vil endvidere gennemgå debatten i forbindelse med ændringen af forholdet mellem aktiv kontra passiv investering og vurdere argumenterne for/imod ændringen.

Endeligt vil vi komme med vores personlige vurdering af pengetankreglen og effekten/konsekvenserne af ændringen heraf.

Opgaven vil besvare følgende:

- Hvorfor ændre pengetankreglen?
- Hvilke konsekvenser har ændringen?
- Hvad er pengetankreglen, og hvilke overvejelser ligger der bag den?
- Hvilke overvejelser er der gjort i forbindelse med oprettelse af pengetankreglen?
- Beskrivelse af reglerne for succession, da dette kan forhindres af pengetankreglen
- Beskrivelse af de muligheder, der er for at påvirke opgørelsen af pengetankreglen.

Afgrænsning

I opgaven anvendes *virksomheder*, *selskaber* og *aktieselskaber* synonymt.

Medmindre det specifikt er angivet, at der er tale om personligt ejet virksomhed, skal det altså forstås som en virksomhed, der er drevet i selskabsform. Med *selskaber* forstås i denne opgave aktieselskaber og anpartsselskaber, da den skattemæssige behandling heraf er ens¹. Når selskaber omtales, skal dette altså læses som enten A/S eller ApS.

Formålet med denne opgave er at fokusere på begrænsningerne vedrørende pengetankreglen. Selvom pengetankreglen kun er en lille del af det samlede generationsskifte, ønsker vi ikke at lave en minutiøs beskrivelse af, hvad der skal ske fra start til slut ved gennemførelsen af et gene-

---

¹ ABL § 1, stk. 2

rationsskifte, men primært fokusere på de relevante områder i henhold til pengetankreglen. Vi har på denne baggrund heller ikke inddraget beskrivelser af skattepligtige generationsskifter, da pengetankreglen er disse uvedkommende.

En stor del af et generationsskifte er den indledende fase, hvor der tages stilling til, hvem der skal generationsskiftes til, og hvornår det skal gøres, ligesom der vil være stor vægt på de blødere værdier. Ofte vil et generationsskifte ske til et barn af virksomhedsejeren, og såfremt ejeren har flere børn, kan der være mange forhold, der skal tages med i overvejelserne, f.eks. hvordan barnet/børnene, der ikke overtager virksomheden skal kompenseres, mv. Disse overvejelser har heller ikke nogen direkte relevans i forhold til pengetankreglen, hvorfor de ikke vil blive berørt i opgavebesvarelsen.

Pengetankreglen

Pengetankreglen er beskrevet i aktieavancebeskatningslovens (ABL) § 34, stk. 6 og har til formål at udløse beskatning, hvis der sker et generationsskifte af et selskab, der betegnes som en ”pengetank”. Begrebet pengetank skal forstås således, at selskabet i overvejende grad er i besiddelse af kontanter, værdipapirer eller lignende, eller i væsentlig omfang består af udlejning af fast ejendom. Bestemmelsen anses i overvejende grad som opfyldt, hvis 50 % af indtægterne stammer fra, eller udgøres af de samlede aktiver af passiv pengeanbringelse og udlejning af fast ejendom set under ét.

Vurderingen om et selskab er en pengetank, skal opgøres efter indtægtskriteriet og aktivkriteriet. Hvis et af disse kriterier er opfyldt, anses selskabet for en pengetank.

Indtægtskriteriet:

Hvis mindst 50 % af selskabets indtægter, beregnet som et gennemsnit over de seneste 3 regnskabsår, stammer fra udlejning af fast ejendom eller besiddelse af kontanter, værdipapirer el. lign. Indtægter er i denne sammenhæng defineret som den regnskabsmæssige nettoomsætning med tillæg af øvrige indtægter.

Aktivkriteriet:

Hvis handelsværdien af selskabets udlejningsejendomme, kontanter, værdipapirer el. lign., beregnet som et gennemsnit over de seneste 3 regnskabsår eller på tidspunktet for overdragelsen, udgør mindst 50 % af handelsværdien af selskabets samlede aktiver.

Der kan opstå tvivl om, hvorvidt et aktiv skal anses for at være omfattet pengetankreglen eller ej, hvilket omtales senere i opgaven. Hvis en virksomhed betegnes som en pengetank, anses den for ikke at bidrage til den erhvervsmæssige vækst i Danmark, og der sker derved beskatning i forbindelse med overdragelse af aktie- eller anparterne.

Formålet er at tilgodese virksomheder, der skaber arbejdspladser og opretholder væksten i Danmark. Men lovens meget objektive beskrivelse gør desværre, at eksempelvis ejendomsselskaber rammes hårdt på generationsskiftesiden, da udlejningsejendomme karakteriseres som værende passiv pengeanbringelse. Der er fra regeringens side ikke taget hensyn til dette, og i den seneste lovændring har de heller ikke fundet anledning til at ændre dette.

Pengetankreglen historisk set

Pengetankreglen stammer oprindeligt fra 1998² og blev dengang indført i dødsboskatteloven i forbindelse med pinsepakken. Der var fortsat således ingen regulering på området i aktieavancebeskatningsloven, og man kunne derfor fortsat generationsskifte i levende live med succession uden begrænsninger. Derved kunne et pludseligt dødsfald resultere i, at et planlagt generationskifte blev forhindret, hvilket ikke var hensigtsmæssigt.

Først den 4. oktober 2000³, i forbindelse med finanslovsforhandlingerne for 2001, blev der af SR-regeringen fremsat lovforslag om indførelse af pengetankreglen i aktieavancebeskatningsloven, hvilket var en markant stramning på området. Baggrunden og begrundelsen herfor, var at begrænse muligheden for succession, da dette var tiltænkt reelle erhvervsvirksomheder som en likviditetslettende hjælp i forbindelse med et generationskifte, samt at tilnærme sig reglerne i dødsboskatteloven. Det blev derfor umuliggjort at generationsskifte med succession, hvis mere

---

² Lov nr. 431 af 26.6.1998

³ 2000-01 - L 36 (LOV nr. 1285 af 20/12/2000) - <https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=14817>

end 25 % af indtægten stammede fra passiv kapitalanbringelse, eller mere end 25 % af aktivmassens handelsværdi bestod af passive pengeanbringelser.

Hensigten med lovforslaget er, ud fra en samfundsmæssig synsvinkel, meget logisk, da det giver mening, at selskaber, der er med til at bidrage til samfundet ved at skabe arbejdspladser, skal have muligheden for at føre dette videre i generationer, ved at holde likviditeten i selskabet og dermed sikre likviditet til fremtidige investeringer.

I forbindelse med fremsættelse af lovforslaget, som ikke blev sendt til ekstern høring, fik skatteudvalget flere henvendelser imod den lave grænse. Bl.a. Dansk Industri⁴ bemærkede, at procent-satsen burde øges til minimum 50 %, såfremt det ikke skulle påvirke en lang række selskaber, vis væsentligste aktivitet reelt set var erhvervsaktivitet, men som blot var velkonsolideret eller ønskede at have en større sum af likvider til fremtidig investeringer. Som svar herpå forklarer ministeren, at han var bevidst om nødvendigheden for at have et kapitalberedskab for erhvervsvirksomheder, men når de passive pengeanbringelser kommer op på et niveau over 25 %, mener han, at der ikke længere kun er tale om reel aktiv erhvervsvirksomhed. Der er således ingen yderligere argumentation for grænsen på 25 %.

De politiske begrundelser er generelt, at venstrefløjens principielt er modstander af succession, mens de borgerlige går ind for succession. Dette afspejler sig især i 2002, hvor den borgerlige regering, som blev indvalgt i 2001, fremsætter lovforslag om at hæve grænsen fra 25 til 50 %, hvorved reglerne om generationsskifte, som en del i regeringens konkurrencepakke, bliver væsentlig lempet. Lovforslaget gennemføres og bliver gældende fra 1. juli 2002⁵.

Lempelsen dengang skønnes at medføre et provenutab⁶ i 2002 og 2003 på henholdsvis 45 og 90 mio. kr., og herefter et varigt provenutab på 40 mio. kr.

I forbindelse med høringen⁷ er det tydeligt, at de hørte organisationer bifalder lovforslaget, hvor de i år 2000 var modstander af den lave grænse. Der gives generelt udtryk for, at den øgede grænse vil medvirke til positive strukturelle erhvervsøkonomiske konsekvenser, hvor 50 % grænsen i nogle tilfælde forhindrede hensigtsmæssige successioner i meget velkonsoliderede virksomheder.

---

⁴ http://webarkiv.ft.dk/Samling/20001/udvtilag/SAU/L36_bilag1.htm

⁵ Lov nr. 394 6.6.2002 <https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=15490>

⁶ http://webarkiv.ft.dk/Samling/20012/lovforslag_som_fremsat/L194.htm

⁷ http://webarkiv.ft.dk/Samling/20012/udvtilag/SAU/L194_bilag1.htm

Nogle adspurgte, her i blandt Finansrådet m.fl., ønskede reglen helt ophævet, og at den i stedet skulle erstattes af en konkret vurdering, der beror på, hvorvidt der er tale om erhvervsvirksomhed eller ej. Dette vil naturligvis give en større administrativ byrde for myndighederne, hvis det i alle tilfælde skulle vurderes, hvorvidt en udlejningsejendom m.fl. var passiv pengeanbringelse eller ej. Det kunne dog udmunde i en regulering efter retspraksis på området, samt tidligere vurderinger, hvorved ejendomssektoren vil få samme vilkår som øvrige erhvervsvirksomheder. En enkelt organisation, Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, så dog helt muligheden for succession afskaffet, da det efter deres opfattelse er samfundsøkonomisk mere hensigtsmæssigt, at virksomheder overdrages til den bedst egnede. Til udvidelsen omkring succession til nære medarbejdere, fandt de denne udvidelse diskriminerende overfor andre medarbejdere. Hvis man ser nærmere på argumentationen fra Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, synes det modsigende, at en overdragelse til en nær medarbejder vil være diskriminerende, hvis den nær medarbejder netop er bedst egnet til at overtage virksomheden.

Endnu en lempelse blev vedtaget i forbindelse med finansloven for 2007 ved lov den 1. januar 2007⁸, hvor den daværende VK-regering endnu engang forhøjede grænsen fra 50 til 75 %. Motivet for denne ændring var det samme som i 2002, at velkonsoliderede familieejede virksomheder skulle have bedre vilkår for at gennemføre en videreførelse af virksomheden via skattemæssig succession. Det forbedrede ligeledes muligheden for at virksomhederne, kunne begå sig i konkurrencen med f.eks. kapitalfonde, som ellers kunne være en potentiel aftager af virksomheden, hvorved den ikke længere drives videre i familieregi som ellers ønsket.

Lovændringen skønnes dengang, at medføre et provenutab på ca. 30, 40 og 50 mio. kr. i henholdsvis 2007, 2008 og 2009, og efterfølgende et varigt tab på 20 mio. kr. Tabet ville alene berøre staten, da det vedrører aktieindkomstskat. Set i forhold til statens budget, er det ikke store summer, der er tale om, og hvis et sådan forslag redder virksomheder, vil det have en positiv effekt på fremtidige skattebetalinger herfra. Endvidere vil provenutabet blive genindvundet, når de pågældende aktier endeligt afstås.

Samtlige høringssvar hilser forslaget velkommen, og bemærker at det er et skridt i den rigtige retning at lempe successionsmulighederne for erhvervslivet, da den tidligere lempelse i 2002, fortsat påvirkede små og mellemstore virksomheder.

---

⁸ Lov nr. 1580 20.12.2006 <https://www.retsinformation.dk/forms/r0710.aspx?id=17704>

Foreningen Statsautoriserede Revisorer foreslår⁹, ifm. høringen, en yderligere lempelse på området. De ønsker, at reglen om indregning af afkast og værdien af aktier i datterselskaber, hvori selskabet direkte eller indirekte ejer mindst 25 % af aktiekapitalen, burde nedsættes til samme grænse, hvor datterselskaber kan udlodde skattefrit udbytte til et selskab, der ejer mindst 10 % af aktierne heri. Problematikken går på, at hvis fire søskende, der ejer hvert sit holdingselskab, som igen hver ejer 20 % af en driftsvirksomhed, ikke vil have mulighed for at overdrage deres aktier med succession til børnene m.fl. I eksemplet er det medarbejdere, der i årenes løb har oparbejdet den resterende andel på 20 % af selskabet. Skatteudvalget tog forslaget til fremtidig efterretning.

Indtægter og aktiver i forhold til pengetankreglen

I lovtæksten er pengetankreglen negativt afgrænset, hvilket betyder, at hvis ét af de tidligere nævnte kriterier overskrides, vil muligheden for overdragelse med succession bortfalde. Det at loven er objektiv, har som tidligere nævnt modtaget megen kritik, og der er i stedet ønske om en mere subjektiv tilgang til, om hvorvidt en virksomhed skal have mulighed for at succedere.

Opgørelsen om, hvorvidt et selskab er omfattet af pengetankreglen, er udelukkende baseret på gennemsnittet af aktivsiden samt de indtægter, der stammer fra aktiver, som anses for værende placeret i passiv pengeanbringelse i de seneste 3 år. Dog er det i forbindelse med den seneste lovændring vedtaget, som en overgangsregel, at man kan vælge kun at se 1 år tilbage.

Passivsiden har således ingen betydning for opgørelsen af, om selskabet er en pengetank eller ej. Tanken bag dette er, at passiverne i givet fald skal henføres forholdsmæssigt til alle aktiver. Man ser derfor egentlig bort fra, at passiver reelt set kun kan indfries med likvider, og ikke at nogle anlægsaktiver ikke altid er gangbare betalingsmidler, som ikke uden konsekvenser kan realiseres til indfrielse af gæld. Eksempelvis er der flere ejendomsselskaber, vis ejendomme umuligt kan sælges til den belånte værdi, nu hvor ejendomsmarkedet har været faldne de seneste år.

---

⁹ <http://www.ft.dk/samling/20061/lovforslag/183/bilag/4/index.htm>

I forbindelse med fremsættelsen af lovforslaget i 2000 kritiserede Ejendomsselskabet V. A. Gram A/S¹⁰ den holdning, at et ejendomsselskab ikke anses for at være en reel erhvervsvirksomhed. Den daværende skatteminister under SR-regeringen, Ole Stavad, svarer hertil, ”Jeg mener, at det er den korrekte indfaldsvinkel, at betragte udlejning af fast ejendom som passiv pengeanbringelse. Udlejning af fast ejendom er en forrentning af en bestående kapital, hvilket efter min opfattelse ikke er udtryk for en aktiv erhvervsindsats.”. Der gives således blot en subjektiv argumentation, hvorfor ejendomsselskaber dagen i dag fortsat er uenige i regelsættet herom. Det skal bemærkes, at ejendomme der benyttes af selskabet, ikke anses som et passivt aktiv. Det er derfor udelukkende ejendomme der udlejes til 3. mand, som anses for at være et passivt aktiv. Indtægter fra udlejning af ejendom til 3. mand påvirker derfor indtægtskriteriet negativt, i forhold til at overholde væsentlighedsgrænsen.

De øvrige pengetankaktiver er i loven defineret som kontanter, værdipapirer eller lignende. Aktier medregnes som værdipapirer, børsnoterede såvel som unoterede.

Datterselskaber

Som tidligere beskrevet, anses unoterede datterselskabsaktier, hvor ejerandelen i de seneste 3 år har udgjort mindst 25 %, ikke som passiv pengeanbringelse.

I stedet foretages en opgørelse af datterselskabets aktiver og indtægter for hvert af de 3 seneste år, ud fra moderselskabets ejerandel heraf.

I praksis betyder det, at for alle datterselskaber, hvor ejerandelen har været over 25 % i de foregående 3 år, skal passive pengeanbringelser og indtægter heraf opgøres separat. For holdingselskaber, som ejer 100 % af et eller flere datterselskaber, betyder det, at vurderingen ikke skal foretages af holdingselskabet, men i stedet direkte i de underliggende selskaber. I relation til en koncern, skal interne fordringer elimineres, ligesom det gøres i et koncernregnskab.

Det er i ovenstående tilfælde, at problematikken om ejerandele under 25 % kommer ind. SEL § 13 giver ret til skattefrie udbytte fra selskaber, hvor ovenliggende selskabs ejerandel heraf udgør mindst 10 %. Dette er ud fra ABL § 4 A, defineret som datterselskabsaktier, hvor ABL § 34, stk.

---

¹⁰ http://webarkiv.ft.dk/Samling/20001/udvtilag/SAU/L36_bilag15.htm

6 benævner datterselskaber som 25 %. Det er således en ulempe, at der forekommer en sådan forskel, da visse selskabskonstruktioner er sammensat på baggrund af reglen om skattefrit udbytte ved et ejerskab på 10 %.

Det vil som tidligere nævnt være en forenkling af ABL § 34, stk. 4, hvis definitionen af datterselskaber blev benyttet konsekvent i henhold til ABL § 4 A. Det er således ulogisk, at rådgivere og skattemyndigheder skal administrere flere forskellige skattemæssige definitioner på datterselskaber.

Tilgodehavender

Tilgodehavender medregnes ikke, hvis de hidrører driften. Dette præciseres i et bindende svar¹¹ omhandlende overdragelse af aktier, hvor tilgodehavende moms havde indflydelse på, hvorvidt faderen kunne overdrage aktier med succession. Det tilgodehavende moms blev af ligningsrådet anset for et driftsaktiv og skulle derfor ikke medregnes i opgørelsen.

Kontanter

Derimod anses kontanter altid som en passiv pengeanbringelse. I et bindende svar¹² fra 2003, omhandlende forudindbetalinger stammende fra selskabets erhvervsmæssige drift, blev det af ligningsrådet afgjort, at likvider uanset karakter anses som passiv pengeanbringelse.

Det kan derfor have stor betydning, om et tilgodehavende er modtaget før eller efter opgørelsesdatoen. Dette illustrerer tydeligt problemstillingen med, at det kun er aktivsiden, der ligger til grund for opgørelsen.

Man ser derfor bort fra, at det ofte er likviditeten, der er afgørende for, om en virksomhed kan fortsætte driften. Det er nødvendigt for en virksomhed at have likviditet som sikkerhed imod svigtende indtægter eller uforudsete tab og udgifter. Dette var primært aktuelt i debatten da pengtankreglen blev indført i år 2000 med en grænse på 25 %, hvor en grænse på 75 %, og nu 50 %,

---

¹¹ SKM2007.106 SR - <http://www.skat.dk/SKAT.aspx?oID=1613923>

¹² SKM2003.458 LR - <http://www.skat.dk/SKAT.aspx?oID=169997>

i overvejende grad gør det lettere for virksomheder at være velkonsolideret uden at overskride grænsen.

Værdipapirer

Værdipapirer skal som hovedregel altid medtages i opgørelsen. Dog åbner § 34, stk. 5 op for at virksomheder, der udøver næring ved køb og salg af værdipapirer, samt virksomheder, der har finansieringsvirksomhed som næring, har mulighed for at succedere, da disse aktiver vil blive anset for værende driftsaktiver og ikke passive pengeanbringelser.

Undtagelsen er, at andelsbeviser eller andele i andelsforeninger nævnt i ABL § 18 og defineret i SEL § 1, stk. 1, nr. 3 ikke medregnes jf. ABL § 34, stk. 6. Argumentationen for undtagelsen er, at ejerne, oftest landmænd, har en reel erhvervmæssig interesse i disse foreninger (eksempelvis Arla eller Danish Crown), og at andelsbeviserne skal derfor ikke medregnes i opgørelsen.

Indtægter fra værdipapirer bevirker negativt til indtægtskriteriet.

Oparbejdet goodwill

I en klagesag (SKM2007.625 LSR¹³) vedrørende fradrag for indskud på ophørspensionsordning ved salg af virksomhed, fik klager medhold i sin argumentation om at intern oparbejdet goodwill skulle medregnes i handelsværdien. Det var med henvisning til det forarbejdede lovforslag i lov nr. 36 2000/2001, hvor skatteministeren kommenterede på en henvendelse fra advokatrådet¹⁴. I henvendelsen fra advokatrådet, blev der spurgt ind til hvorvidt internt oparbejdet goodwill skal medtages i opgørelsen af aktivkriteriet. Til dette svarer skatteministeren: ”*Det centrale i denne sammenhæng er, at der skabes et så retvisende billede af selskabets aktiver som muligt, jf. ovenfor. Til dette formål bruges aktivernes handelsværdi. Det er derfor ikke fastlagt om det de regnskabsmæssige opgørelser eller de skattemæssige, der skal bruges, når man ser på aktivfordelingen. I det omfang skatte- eller årsregnskabets værdier svarer til handelsværdierne, kan disse værdier bruges.*”.

Goodwill er et driftsfremmende aktiv, og medvirker positivt til, at selskabet kan overholde væsentlighedsgrænsen på de nuværende 50 %.

¹³ <http://www.skat.dk/SKAT.aspx?oId=1706847&vId=0>

¹⁴ http://webarkiv.ft.dk/?/samling/20001/udvtilag/sau/136_bilag5.htm

Fremsættelse af lovforslag

Som en del af finansloven for 2012 fremsatte regeringen og Enhedslisten d. 21. november 2011 lovforslag L 30, ”om ændring af aktieavancebeskatningsloven, selskabsskatteloven og forskellige andre love”¹⁵. Heraf fremgår det blandt andet, at Aktieavancebeskatningslovens § 34, stk. 6, 1. pkt. foreslås ændret fra 75 % til 25 %¹⁶, således at virksomheder med en indtægt hvoraf mindst 25 %, eller med en balancesum hvoraf mindst 25 %, stammer fra udlejning af fast ejendom, besiddelse af kontanter, værdipapirer eller lignende, ud fra et gennemsnit af de seneste 3 år, fratages successionsmuligheden, da de derved anses for ikke at opfylde kravene i § 34, stk. 3. Andre lignende steder i lovgivningen, for eksempel Virksomhedsskattelovens § 22 c, stk. 2, nr. 4, 4. pkt., foreslås ligeledes ændret fra 75 % til 25 %. Lovforslaget blev fremsat til ikrafttrædelse d. 1. januar 2012.

Hvorfor ændre pengetankreglen?

Det fremgår, at lovforslaget fremsættes på baggrund af et ønske hos aftalepartierne¹⁷ om at få passiv kapitalanbringelse ”kanaliseret over i erhvervsmæssige investeringer, som kan bidrage til vækst, arbejdspladser og velfærd.”¹⁸ Lovforslaget forventes altså at få virksomhederne til at nedbringe deres pengeanbringelse ved i stedet at satse på investeringer, som vil udvide produktiviteten, hvilket vil skabe et øget behov for arbejdskraft, hvilket blandt andet kan være med til at nedsætte arbejdsløsheden, samtidig med det vil give et større skatteprovenu for staten. Det er åbenlyst, at en investeringsvirksomhed ikke behøver mange ansatte, mens en produktionsvirksomhed har brug for flere ansatte for at øge produktionen og indtjeningen. Det fremgår ligeledes, at forslaget er et ønske om at få pengetankreglen til at afspejle sit oprindelige formål, hvorfor satsen foreslås ændret til 25 %, hvilket også var den oprindelige sats ved indførelsen af pengetankreglen.

For virksomheder, der ikke nedsætter andelen af passiv investering, og derved mister muligheden for succession, vil lovforslaget betyde, at der vil ske en avancebeskatning ved gennemførelse af generationsskiftet, hvilket vil give en fremrykkelse af beskatningen i forhold til tidligere gælden-

---

¹⁵ <http://www.ft.dk/samling/2011/lovforslag/L30/index.htm>

¹⁶ Lov om ændring af aktieavancebeskatningsloven, selskabsskatteloven og forskellige andre love, § 1, stk. 1.

¹⁷ Socialdemokraterne, Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti og Enhedslisten

¹⁸ <http://www.ft.dk/samling/2011/lovforslag/130/bilag/1/1043620.pdf>, Bemærkninger til lovforslaget, stk. 2.

de lov. Dette vil give øget likviditet i statskassen, ligesom der vil ske en løbende rentetilskrivning af de beskattede avancer.

Ifølge skatteministeren forventes der følgende påvirkning af provenuet ved indførelse af lovforslaget:

Provenuvirkning af lavere grænse for finansielle aktiver/indtægter ved succession					
Mio. kr.	2012	2013	2014	2015	Varig virkning
Umiddelbar virkning	115	155	200	200	80
Efter tilbageløb	85	125	150	150	60
Efter tilbageløb og ændret adfærd	65	95	110	110	45

Figur 1 ¹⁹! Bogmærke er ikke defineret.

Figur 1 viser, at der antages at være en virkning på mio. kr. 115 i 2012 ved gennemførelse af lovforslaget. Dog forventes mio. kr. 30 af disse at være kommet i statskassen på et senere tidspunkt ved fastholdelse af de gamle regler, hvorfor der korrigeres for disse. Ydermere vil den ændrede adfærd nedsætte provenuet med mio. kr. 20 i 2012.

Da der ikke foreligger nogen opgørelse over antallet af generationsskifter med succession¹⁹, må der siges at være stor usikkerhed om beløbene, når skatteministeren for eksempel skønner, at ændringen vil medføre et årligt provenu på op til mio. kr. 150. At det vil give et øget provenu i forbindelse med fremrykkelsen af beskatningerne, kan der isoleret set dog ikke herske tvivl om.

Som tidligere nævnt må det forventes, at en række virksomheder vil ændre adfærd, da de forsat ønsker at være under grænsen på 25 % af passiv pengeanbringelse, så de fremadrettet har mulighed for at succedere. Denne adfærdsændring skønnes at nedsætte provenuet med 25 %, fra en varig virkning på mio. kr. 60 til mio. kr. 45.

Slutteligt i lovforslaget er lavet en opgørelse med positive contra negative konsekvenser ved gennemførelse af lovforslaget.²⁰ De positive økonomiske konsekvenser for det offentlige fremgår af figur 1, mens skatteministeren ikke forventer, at der vil være nogle negative økonomiske konsekvenser for det offentlige. Hvad angår administrative konsekvenser er vurderingen, at der hver-

¹⁹ <http://www.ft.dk/samling/2011/lovforslag/130/bilag/1/1043620.pdf>, Bemærkninger til lovforslaget, stk. 5,1

²⁰ <http://www.ft.dk/samling/2011/lovforslag/130/bilag/1/1043620.pdf>, Bemærkninger til lovforslaget, stk. 13

ken vil være positive eller negative konsekvenser for det offentlige, hvilket også er tilfældet med administrationen for erhvervslivet. Der er ingen positive økonomiske konsekvenser for erhvervslivet ved forslaget, hvorfor der vurderes udelukkende at være negative økonomisk konsekvenser for erhvervslivet, da de virksomheder, der ikke kan udskyde beskatningen, vil blive ramt på likviditeten. Det fremgår dog af skatteministerens bemærkninger, at det vurderes at dette primært vil ramme de velkonsolidere virksomheder.

Det kan diskuteres, hvorvidt skatteministeren har ret i sin antagelse om, at der ikke vil være nogen negative konsekvenser for det offentlige. En skærping af kravene vil utvivlsomt også medføre, at flere virksomheder, der generationsskiftes ligger, tættere på grænsen for passiv investering. Dette vil med stor sandsynlighed kræve øget opsyn med de gennemførte generationsskifter, således at SKAT kan sikre, at der ikke er sket fejlagtig beregning af forholdet mellem aktiv og passiv investering. Skærpet opsyn fra SKATs side vil således påvirke det offentlige negativt, både hvad angår administration og økonomi. Enten skal der ansættes flere til at forestå kontrollen, hvilket vil øge de offentlige udgifter, ellers skal der nedprioriteres andre opgaver, hvilket vil må siges at være en administrativ offer-omkostning.

At der ikke er nogle direkte administrativt negative konsekvenser for erhvervslivet er måske rigtigt nok for den enkelte virksomhed, men der er ingen tvivl om, at en skærpelse af kravene vil øge arbejdet og forberedelserne i forbindelse med planlægningen og gennemførelsen af et generationsskifte. Da de fleste virksomheder har en revisor eller advokat til at forestå hele proceduren omkring et generationsskifte, vil der således ikke ske en større administrativ belastning for selve virksomheden, da denne belastning tilføres revisoren eller advokaten. Dermed kan det forventes, at den negative økonomiske konsekvens for virksomhederne ikke kun sker i form af den skat, der skal betales for de påvirkede virksomheder, som ikke længere vil kunne udskyde beskatningen, men ligeledes også i form af en større udgift til dem, der skal administrere generationsskiftet, da disse vil kræve betaling for det ekstra arbejde, der skal udføres.

Der er i fremsættelsen af lovforslaget ikke redegjort for, hvorledes de økonomiske forudsætninger er opgjort, ligesom det heller ikke nævnes, hvorvidt tallene indeholder den forventede inflation i perioden. Vi anser derfor de talmæssige skøn som værende meget usikre, og skatteministeren påpeger endda selv, at skønnet kan være overvurderet, eftersom der i Penge Magasinet på DR1

onsdag d. 30. november 2011 blev gjort rede for, at andelen af generationsskifter er faldet markant de seneste år²¹, hvilket der ikke er taget højde for i beregningerne, og således mener vi, at disse tal ikke alene kan anvendes som argumentation for nedsættelse af forholdet mellem aktiv contra passiv investering.

Debat i forbindelse med lovændringen

I forbindelse med fremsættelse af lovforslaget i Folketinget, er det samtidig fremsendt til en række organisationer, for hvem forslaget kan have interesse. Disse organisationer havde derefter 3 dage til at vende tilbage med eventuelle bemærkninger til lovforslaget.²² Det skulle hurtigt vise sig, at der var mange indvendinger mod lovforslaget – ikke blot til indholdet, men også til selve høringsfristen. Blandt andet var den borgelig-liberale tænketank CEPOS d. 25. november ude med et notat²³, hvori de blandt andet kritiserer regeringen for at give en så kort frist på noget, som kan have ”vidtrækkende og komplicerede konsekvenser for potentielt 40-60.000 familieejede virksomheder og 2.000-3.000 årlige generationsskifter”. De påpeger samtidig, at det faktum, at regeringen vil have lovforslaget til at træde i kraft allerede d. 1. januar 2012, kan betyde, at virksomheder, som allerede er i gang med generationsskiftet, men som ikke kan færdiggøre det inden 1. januar 2012, kan være nødsaget til at opgive processen, i tilfælde af at de ikke besidder likvider til at betale den skat, der realiseres, såfremt de ikke opfylder de skærpede krav.

Den korte høringsfrist virker også til at være i modstrid med det regeringsgrundlag, der blev præsenteret i oktober 2011, hvoraf det fremgår, at den nye regering vil have ”god regeringsførelse”, hvilket blandt andet skal sikres ved, at regeringen, i tæt samarbejde med Folketinget, vil ”sikre høj lovkvalitet gennem rimelige høringsfrister, der sikrer, at organisationer og andre høringsparter har ordentlig tid til at gennemgå lovforslag og udarbejde kommentarer.”²⁴

---

²¹ Skatteministerens svar på spørgsmål nr. 11 af 29. november 2011, <http://www.ft.dk/samling/2011/lovforslag/130/spm/11/svar/841022/1053129.pdf>

²² <http://www.skm.dk/lovforslag/hoeringssvar/8671/>

²³ http://www.cepos.dk/fileadmin/user_upload/dokumenter/2011-11/Skaerpet_beskatning_ved_generationsskifte.pdf

²⁴ http://www.stm.dk/publikationer/Et_Danmark_der_staar_sammen_11/Regeringsgrundlag_okt_2011.pdf, side 76

Udover diverse artikler samt nyhedsindslag, hvori lovforslaget blev debatteret, blev der sendt 16 høringsvar²⁵ samt stillet 50 spørgsmål til skatteministeren.²⁶ Ud af de 16 høringsvar påpeger 8, at det er en uacceptabel høringsfrist, regeringen har fremsat.²⁷ Ikke desto mindre svarer skatteministeren i sin bemærkning til Dansk Erhvervs høringsvar, at Skatteministeriet er tilfreds med fristen, da de ”har modtaget højt kvalificeret input fra interesseorganisationer, faglige sammenlutninger og andre”.²⁸ Der gives samme svar til eksempelvis Dansk Byggeri, som ellers påpeger, at de ikke har udarbejdet et høringsvar netop som følge af den korte svarfrist.

Ligesom der er en generel enighed om, at høringsfristen ikke lever op til, hvad der kan forventes af et så omfangsrigt lovforslag, er der også en generel enighed om, at lovforslaget lægger op til en for stor skærpelse af pengetankreglen – især når man tager det ”yderst moderate” provenu i betragtning.²⁹

Der er således kun 3³⁰ af de indsendte høringsvar, der ikke har nogle indvendinger mod lovforslaget – og ikke et eneste roser forslaget. Det er også bemærkelsesværdigt, at Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, som eller anses for at være venstrefløjens tænketank, end ikke har reageret på lovforslaget, til trods for at de er med på høringslisten. Arbejderbevægelsens Erhvervsråd var som tidligere nævnt helt imod en pengetankregel i 2002, men de har alligevel ikke fundet anledning til at agere fortalere for en radikal stramning af reglerne i 2011. Hvad denne tavshed skyldes kan der kun spekuleres i, men det kan meget vel tolkes som en tavshed, der giver udtryk for, at de har svært ved at finde tungtvejende argumenter for forslaget.

En gennemgående kritik af skærpelsen er, at man ikke behøver at være velkonsolideret for at have passive investeringer for mere end 25 %, da det er meget normalt, at virksomhederne vil sikre sig økonomisk i disse krisetider og derfor ikke ønsker at have for mange penge ude i risikobetonede investeringer. Såfremt en virksomhed har al sin investering placeret i produktionsanlæg, kan de have svært ved at modstå en krisetid, da det ved akutte likviditetsbehov kan være svært at

---

²⁵ http://www.skm.dk/public/dokumenter/hoeringssvar/2011_L30/hoeringssvar1.pdf og http://www.skm.dk/public/dokumenter/hoeringssvar/2011_L30/hoeringssvar2.pdf

²⁶ <http://www.ft.dk/samling/20111/lovforslag/L30/spm.htm#dok>

²⁷ Erhvervs & Selskabsstyrelsen, Finansrådet, Dansk Byggeri, Cepos, Ejendomsforeningen Danmark, Dansk Erhverv, SRF Skattefaglig Forenings Skatteudvalg og FSR – Danske Revisorer

²⁸ <http://www.ft.dk/samling/20111/lovforslag/l30/bilag/7/1046952.pdf>

²⁹ Jf. Dansk Erhvervs høringsvar, side 1

³⁰ Danmarks Rederiforening, Dansk Aktionærforening og ATP

konvertere sine produktionsanlæg til likvider. Det påpeges også fra flere sider, at det kan være nødvendigt med et vist kapitalberedskab, såfremt der måtte opstå ønske om og mulighed for at foretage opkøb. FSR – Danske Revisorer foreslår endda, at man udelader kontanter fra betragtningen af finansielle aktiver³¹, da kontanter i almindelighed er et driftsrelateret aktiv. Virksomheder med overskydende kontanter vil som oftest investere disse i værdipapirer eller lignende, hvor afkastet må forventes at være bedre end markedsrenten på bankindestående. Så snart virksomhederne foretager en sådan form for investering, vil kontanterne blive konverteret til et finansielt aktiv og tælle med i beregningen af andelen af passiv investering.

Blandt dem, der er skarpest i kritikken, er Dansk Erhverv, som ligefrem siger, at det er en misforståelse, når skatteministeren i sin bemærkning i Bemærkninger til lovforslaget stk. 2 tror, at lovforslaget vil give en øget investering, da virksomhederne ved en skærpelse af pengetankreglen må nedsætte deres ”pengetank” og i stedet foretage driftsinvesteringer. Således pointerer Bo Sandberg og Ulla Brandt fra Dansk Erhverv, at investeringer foretages, såfremt de er rentable og kan finansieres. En brandbeskatning ved et generationsskifte vil ifølge dem ikke gøre det mere rentabelt at foretage en given investering. De gør samtidig opmærksom på, at grænsen på 25 %, som den oprindeligt blev indført med, aldrig har været anvendt i praksis, da denne kun var gældende i 21 mdr. og således ikke har dækket en fuld periode på 3 år, hvorfor man ikke ved, hvordan denne grænse påvirker generationsskifterne.

I forbindelse med 1. behandling af lovforslaget i Folketinget d. 19. november 2011, fremsatte Torsten Schack Pedersen (V) kritik af forslaget.³² Her gjorde han i sit svar til Frank Aaen (Ø) opmærksom på, at de virksomheder, som bliver ramt, risikerer at blive straffet dobbelt, da de både skal betale skatten, og såfremt de ikke har likvider til at betale skatten og derfor skal låne til dette, vil de blive ramt af lovforslagets anden del, hvor der strammes op med hensyn til rentefradragsbegrænsningen, der således fremadrettet maksimalt vil give fradrag for mio. kr. 21,3 – uden fremtidig regulering. Dette ændringsforslag er især FSR – Danske Revisorer uforstående overfor, da de påpeger, at reguleringen allerede er fastsat indtil og med 2013, hvorfor det først kan have

---

³¹ FSR – Danske Revisorers høringssvar, side 4

³² <http://www.ft.dk/samling/2011/lovforslag/130/beh1/10/forhandling.htm?startItem=#nav>

virksomhed fra 2014, hvilket FSR – Danske Revisorer mener, bør udskyde lovforslaget til et senere tidspunkt.³³

Jonas Dahl (SF) påpeger i samme forbindelse, at lovforslaget vil skabe dynamik i erhvervslivet, hvis flere fonde og pengetanke sætter deres penge ”ud at arbejde”, i stedet for blot at generationskifte likviditeten til familien, hvilket teoretisk set kan ske i en uendelighed.³⁴

Debatten kørte også i de større medier, både på TV og i aviserne. Her var det især de mest kendte danske virksomheder, som ville blive påvirket af lovændringen, der fik taletid. Lars Larsen var flere gange fremme med sin kritik og påpegede, at JYSK formentlig ville blive ramt ved et fremtidigt generationsskifte, hvilke kunne sætte en stopper for væksten.³⁵ Også den administrerende direktør i LINAK, Bent Jensen, gav sin kritik offentligt til kende og henviste til beregninger, som viste, at et generationsskifte i LINAK ville udløse en beskatning på mia. kr. 2, hvilket vil fjerne den formue virksomheden har optjent.³⁶ I LINAKs tilfælde kan konsekvensen være, at Bent Jensen er nødt til at sælge virksomheden, hvilket formentlig vil betyde, at den ryger på udenlandske hænder, hvormed de 900 arbejdspladser, som virksomheden i dag råder over, forsvinder ud af landet. Dette er altså i direkte modsætning til Skatteministerens ønske om at lade skærpsen få positiv påvirkning på antallet af danske arbejdspladser.

Vi er hovedsageligt enige i kritikken af lovforslaget, og en så radikal stramning af pengetankdefinitionen vil formentlig ikke give den ønskede effekt. Som tilfældet med LINAK beviser, så vil enkelte virksomheder blive presset ud af landet, og der skal mange succes historier til før et tab af LINAK eller virksomheder i samme størrelse er udlignet.

Det er ligeledes vores opfattelse, at man ikke kan betragtes som en decideret pengetank, blot man har passive investeringer for 25 % af balancesummen, eller at 25 % af ens indtjening stammer fra passiv investering. I tider, hvor den finansielle usikkerhed er stor, og lånemulighederne ofte er minimale, må det forventes, at det er ønskeligt for virksomhederne at sikre et kapitalberedskab, der kan sikre dem mod uforudsete hændelser.

---

³³ http://fsr.dk/Faglige_informationer/Skat/Hoeringssvar/~/_media/Files/Faglig%20viden/Skat/Hoeringssvar/H144-11.ashx, side 4

³⁴ <http://www.ft.dk/samling/20111/lovforslag/130/beh1/12/forhandling.htm?startItem=#nav>

³⁵ http://borsen.dk/nyheder/investor/artikel/1/220951/dynekongens_store_vaekstplan_vakler.html

³⁶ <http://epn.dk/samfund/politik/article2627492.ece>

Ændring af lovforslag

Flere af høringssvarene indeholder forslag til ændringer af lovforslaget. Der er en bred enighed om, at kravene ikke skal skærpes så meget, som lovforslaget lægger op til. Fra Dansk Erhverv, Assens Tobaksfabrik samt CEPOS' side foreslås det, at man ændrer grænsen fra 75 % til 50 % i stedet for til 25 %, hvilket også Dansk Folkeparti støtter, da det ifølge dem vil "mindske lovforslagets skadelige effekt".³⁷ Hvorvidt det er disse høringssvar, kritikken fra de kendte erhvervs-mænd og Dansk Folkeparti eller en kombination heraf, der har gjort udfaldet, skal være usagt, men Skatteministeren var forholdsvis hurtigt ude for at bedyre, at lovændringen ville blive mere lempelig, end hvad der var lagt op til i første omgang. Dog mente skatteministeren ikke, at der ville blive ændret ved, at grænsen skulle sænkes fra 75 % til 25 %, men at man blot ville ændre på betragtningen af, hvor lang tid pengetankreglen skulle gå tilbage, således at man i stedet for at kigge på de seneste 3 år i stedet ville nøjes med at gå 1 år tilbage i sin betragtning.³⁸ Der var dog ikke opbakning udenom regeringen til at gennemføre denne ændring i lovforslaget, hvilket fik skatteministeren til at appellere til, at De Konservative gik med i forhandlingerne. I samme om-bæring gav skatteministeren også udtryk for, at det ikke længere var et ultimativt krav, at grænsen blev på præcist 25 %.³⁹

Denne invitation tog De Konservative imod, og således kunne skatteministeren d. 19. december 2011 præsentere den endelige lovændring, hvor procentsatsen blev fastsat til 50 %. Lovændringen blev underskrevet Hendes Majestæt Dronning Margrethe d. 28. december 2011.⁴⁰

Den nye aftale blev modtaget positivt i erhvervslivet, hvor blandt andet Dansk Industri og Lars Larsen var ude at rose forliget⁴¹.

Der er ingen tvivl om, at en grænse på 25 % ville ramme mange virksomheder, hvoraf nogle end ikke ville være i stand til at betale den skat, der ville blive realiseret. Dette fremgår også af Skatteministerens svar på spørgsmål 3 af 28. november 2011, hvor han i eksempel 2 viser en beregning på en virksomhed, der uden muligheden for succession vil udløse en større skat, end hvad

³⁷ http://www.ft.dk/Rlpdf/samling/20111/lovforslag/130/20111_130_betaenkning.pdf, side 2

³⁸ http://borsen.dk/nyheder/politik/artikel/1/220469/regeringen_lemper_udskaldt_skatteregel.html

³⁹ <http://epn.dk/samfund/politik/article2639318.ece>

⁴⁰ <https://www.retsinformation.dk/forms/r0710.aspx?id=139963&exp=1>

⁴¹ <http://epn.dk/samfund/politik/article2641405.ece> og <http://epn.dk/samfund/politik/article2641472.ece>

der er finansielle aktiver for i virksomheden.⁴² Det er naturligvis ikke fremmede for væksten, såfremt en virksomhed ikke kan betale sin skat og derfor kan være tvungen til at realisere svært omsættelige aktiver til en lav værdi. Da netop væksten er en af de helt klare hensigter med lovændringen, er det kun logisk at sikre en stramning, som ikke får en modsat effekt af det ønskede.

Der kan dog stilles spørgsmålstejn ved, hvorvidt der rent faktisk vil komme et mærkbart provenu i statskassen ved ændringen af lovforslaget. Som tidligere nævnt har skatteministeren formentlig overvurderet forventningerne til provenuet, og skatteministeren gør i svaret på spørgsmål 7 af 29. november 2011 opmærksom på, at en ændring fra 75 % til 50 % i stedet for 25 % vil få cirka halvdelen af det forventede provenu til at forsvinde.⁴³ Dette begrundes med, at over halvdelen af de forventede virksomheder anses at ligge mellem grænsen på 25 – 50 %, mens der modsætningsvis vil være den største latente skat hos virksomheder, som har finansielle aktiver for mellem 50 – 75 %.

Det bemærkes i en tilføjelse til betænkningen afgivet af Skatteudvalget i forbindelse med godkendelse af loven, at Venstre, Danske Folkeparti og Liberal Alliance konstaterer, at regeringen har været mere interesseret i, hvem der stemte for lovændringen, end hvad lovændringen reelt indeholdt, ligesom regeringens provenumæssige vurderinger har været meget usikre.⁴⁴ Derfor valgte disse partier ikke at stemme for lovforslaget, da de ville lade regeringen og Enhedslisten tage det fulde ansvar for gennemførelsen af lovændringen. I samme forbindelse gør Venstre og Dansk Folkeparti opmærksom på, at de bakker op om Liberal Alliances forslag om at forhøje pengetankgrænsen til 76 % for at forbedre mulighederne for at generationsskifte. Det er da også bemærkelsesværdigt, at De Konservative nævner, at selvom de stemmer for lovændringen, agter de at bringe satsen tilbage på 75 %, så snart der er politisk flertal herfor, da De Konservative mener, at denne grænse er på det rigtige niveau.

I forbindelse med vedtagelsen af lovforslaget blev der tilføjet en ikke uvæsentlig overgangsordning, som giver valgfrihed frem til 31. december 2014 om, hvorvidt virksomhederne vil vurderes over en periode på 3 år, eller blot ønsker at foretage betragtningen af pengetankreglen for det

---

⁴² <http://www.ft.dk/samling/2011/lovforslag/130/spm/3/svar/841009/1053102.pdf>

⁴³ <http://www.ft.dk/samling/2011/lovforslag/130/spm/7/svar/841017/1053119.pdf>

⁴⁴ http://www.ft.dk/Rlpdf/samling/2011/lovforslag/130/2011_130_tilfoejelse_til_betaenkning.pdf

seneste år. Dette efterlader et vist råderum til at forberede sig på at foretage det mest fordelagtige valg.

Alt i alt er der dog ingen tvivl om, at der vil være et provenu at hente ved lovændringen, og da man samtidig har opnået stor tilfredshed blandt de påvirkede parter jævnfør den efterfølgende debat, må lovændringen siges at have været succesfuld, om end den har givet Skatteministerens nogle knubs under vejs.

Vi vil midlertidigt mene, at det kan virke omsonst at foretage denne forholdsvis begrænsede ændring, især taget i betragtning at der er en 3-årig overgangsordning, som meget muligt kan betyde, at der aldrig vil være nogen reel 3-års periode med en grænse på 50 %, såfremt De Konservative får held med at tilbagejustere satsen til 75 % som ønsket i forbindelse med et kommende regeringskifte. Det kan derfor opfattes som om, at loven nu er indført mere af symbolske årsager end et reelt ønske om ændret investeringsadfærd blandt virksomhederne samt et øget provenu i statskassen. Især med det lave provenu taget i betragtning, kan det virke som om, regeringen ikke har opnået det ønskede, når nu lovændringen skete som en del af finansloven, hvorved ændringen altså skulle være med til at sikre dækning af udgifterne for 2012.

Konsekvenser ved lovændringen

Der er i Danmark 60.000 familieejede virksomheder, som i snit foretager generationsskifte hvert 25. år – svarende til 2.400 årlige generationsskifter.⁴⁵ Heraf vil nogle naturligvis blive solgt, men da der samtidig opstår nye virksomheder konstant, må tallet forventes at være forholdsvis stabilt over de kommende år. Det har altså gennemgribende konsekvenser at ændre ved pengetankreglen, både for virksomhederne men også for staten. Ifølge tidligere skatteminister Peter Christensen (V), ville 10.000 virksomheder være påvirket ved en grænset på 25 %⁴⁶, og da Skatteministerens antager, at det er over halvdelen, der går fri ved ændringen fra 25 % til 50 %⁴⁷, antager vi, at det reelt set berører 4.000 virksomheder, eller cirka 160 årlige generationsskifter. Vi vil i det kommende afsnit beskrive hvilke mulige scenarier, lovændringen kan medføre.

---

⁴⁵ Jf. Berlingske Business <http://www.business.dk/oekonomi/skattesmaek-til-rige-familievirksomheder>

⁴⁶ <http://www.maanedsmagasinet.dk/artikler/bensp%C3%A6nd-mod-generationsskifte>

⁴⁷ Jf. skatteministerens svar på spørgsmål 7 af 29. november 2011, <http://www.ft.dk/samling/2011/lovforslag/130/spm/7/svar/841017/1053119.pdf>

Konsekvenser for ejer

Det må forventes, at en stor del af de påvirkede virksomheder vil gøre, hvad de kan for at holde andelen af den passive investering på den sikre side af 50 %. Det er derfor relevant at overveje, hvordan denne nedsættelse af den passive investering kan finde sted.

Som det fremgår af selve lovforslaget, og flere gange i løbet af forhandlingerne gentages af regeringen⁴⁸, forventes lovændringen at medføre en forskydning fra passiv investering til aktiv investering, således at virksomhederne vil øge produktionen og efterspørgslen af arbejdskraft frem for at tjene på renter og/eller afkast af ren finansielle investering. Denne forventning vil sikkert være rigtig i en række tilfælde, men det kan diskuteres, hvorvidt en forskydning af investeringen ikke kun finder sted, såfremt der er et øget økonomisk incitament til det. For virksomhedsejere handler det i sidste ende om at opnå størst muligt afkast, og hvis dette sker ved en anderledes investeringsprofil, ville forskydningen med stor sandsynlighed have fundet sted upåagtet af en lovændring. Det er derfor tvivlsomt, hvorvidt den adfærdsregulerende hensigt af lovforslaget vil have den tiltænkte effekt.

For de virksomheder, som rent faktisk ser sig nødsaget til at anskaffe større produktionsanlæg og/eller sælge ud af finansielle aktiver, er det langt fra sikkert, at dette kan ske til den mest fordelagtige pris, da køb/salg skal realiseres forholdsvis pludseligt. Er det aktier, der skal realiseres, må disse sælges til kursværdien på det givne tidspunkt, hvilket kan være et stykke under den kurs, aktien var forventet realiseret til. Det er dog altid muligt at komme af med børsnoterede aktier, og med mindre man har en meget stor besiddelse af en enkelt aktie, vil beholdningen som oftest kunne realiseres til den aktuelle kurs.⁴⁹ Anderledes er det med udlejningsejendomme, der ligesom alle andre ejendomme er hårdt ramt i tiden. Ifølge Henrik Sjøgreen, direktør i FIH, er der i øjeblikket erhvervsejendomme for mia. kr. 100, som skal skifte ejer.⁵⁰ Dette giver et alvorligt pres på prisen, og da lånemulighederne samtidig er dårlige for mange virksomheder, må det forventes at prisen ved et her-og-nu salg af en udlejningsejendom vil være betydeligt under den potentielle pris på et upresset marked, ligesom prisen også vil være lavere end den værdi ejendommen er optaget til i regnskabet.

---

⁴⁸ Bl.a. af skatteministeren i sit svar til Ole Birk Olsen, svar på spørgsmål 40 af 14 .december 2012, <http://www.ft.dk/samling/2011/lovforslag/130/spm/40/svar/843687/1057372.pdf>

⁴⁹ Ved meget store beholdninger kan efterspørgslen risikere at være mindre end det udbud, der skal sælges, hvilket kan få kursen til at falde

⁵⁰ <http://www.business.dk/ejendomme/priser-paa-erhvervsejendomme-under-pres>, artikel fra 13. december 2011

En lavere salgspris på de aktiver der skal realiseres vil medføre færre midler til at investere i produktionsanlæg med videre, hvorved at forskydningen af aktiver fra passiv investering til aktiv investering må forventes at ligge et stykke under forholdet 1-til-1. Dette taler altså imod at den ønskede effekt bliver lige så betydningsfuld for mulighederne for at skaffe flere arbejdspladser i forhold til det forudsagte i lovforslaget.

Hvis en virksomhed nedsætter andelen af finansielle aktiver, kan dette også føre til en lavere kreditvurdering hos pengeinstitutterne, hvilket kan betyde, at en virksomhed der på et tidspunkt gerne vil foretage et opkøb eller på anden måde får behov for likviditet, ikke vil være i stand til at låne, da bankerne hellere vil yde lån til finansielt robuste virksomheder, hvor banken kan stille sikkerhed i let omsættelige aktiver og ikke i produktionsanlæg som er sværere at realisere.

Det er svært at finde fordele for virksomhedsejerne ved en ændring af pengetankreglen, da den økonomiske gevinst, der måtte være ved at konvertere sine aktiver til øget produktion, må formodes at have fundet sted på et tidligere tidspunkt, såfremt virksomheden havde fundet det rentabelt. Risikoen for at tabe forholdsvis stort på realiseringen af værdipapirer og/eller udlejningsejendomme må også forventes at holde mange fra ønsket om konvertering af aktiver.

Konsekvenser for stat

Det kan sagtens tænkes, at der vil ske en udskydelse af mange af de generationsskifter, hvor succession ikke er en mulighed som følge af den ændrede pengetankregel, når man holder De Konserveratives udmelding in mente. Denne giver grund til at tro, at der med stor sandsynlighed vil blive genindført en grænse på 75 %, såfremt der sker et regeringsskifte ved næste folketingsvalg, hvilket meningsmålingerne tyder på vil ske.⁵¹ Det er selvfølgelig umuligt allerede nu at forudse, hvorvidt disse meningsmålinger viser det samme, når der skal være valg, hvilket måske først bliver i efteråret 2015. Det fremgår dog ikke i betænkningerne til lovændringen, at dette faktum muligvis kan spille ind på virksomhedsejernes beslutning om, hvornår generationsskiftet skal foretages.

---

⁵¹ Seneste meningsmåling foretaget af Megafon pr. 11.-13. april 2012 viser, at blå blok står til 53,8 % af stemmerne, mod rød bloks 46,2 % <http://www.megafon.dk/default.asp?Action=Details&Item=362>, mens seneste meningsmåling foretaget af Epinion pr. 11. april 2012 viser, at blå blok står til 55,8 % af stemmerne, mod rød bloks 44,2 % (<http://www.dr.dk/Nyheder/Politik/Barometer.htm>)

Derimod fremgår det, at man forventer et provenu på niveau med det, man meldte ud i første omgang⁵². Dette til trods for, at man godt er klar over, at overgangsordningen vil gøre et indhug i provenuet, da der utvivlsomt vil være virksomheder, som netop undgår beskatningen som følge af overgangsperioden. Skatteudvalget mener, at dette tab udlignes i beregningerne, da man i første omgang ikke har taget højde for, at adfærdsændringen hos virksomheden vil tage tid, og således vil adfærdsændringen ikke kunne nå at slå igennem de første år.⁵³

Af de generationsskifter, som af den ene eller anden årsag bliver nødt til at gennemføres indenfor de kommende 3-4 år, vil der utvivlsomt være en række, som rammes af de nye regler. Det oplagte vil selvfølgelig være, at disse virksomheder betaler den skat, der realiseres, for derefter at køre videre som hidtil, blot med færre likvide midler til rådighed. Der kan dog også være tilfælde, hvor det vil være så ugunstigt at føre virksomheden videre til en nært beslægtet, hvorfor der med fordel kan ske salg af virksomheden til 3. part – eventuelt til en udenlandsk investor. For mange produktionsvirksomheder, hvoraf flere er pressede på omkostningerne⁵⁴, kan dette betyde, at virksomheden må flyttes til et land, hvor produktionsomkostningerne er lavere. En sådan flytning af virksomheden vil få store konsekvenser for staten, da det er ensbetydende med et farvel til de løbende skattebetalinger fra virksomheden og dens ansatte, ingen moms-indtægter, ligesom den mulige eksport af virksomhedens varer fremover kan blive til import, hvilket vil forringe betalingsbalancen. Endvidere vil der med stor sandsynlighed være mange af de afskedigede ansatte, som har svært ved at finde job, hvilket giver en øget udgift for staten til overførselsindkomster.

Med udgangspunkt i førnævnt antagelse om, at der årligt er 160 generationsskifter, der er påvirket af pengetankreglen, og hvis vi antager, at disse i gennemsnit har 10 medarbejdere⁵⁵, berører ændringen af pengetankreglen årligt 1.600 skatteydere i Danmark. Med ændringen af grænsen fra 25 % til 50 %, står det klart, at visse store virksomheder, blandt andet LINAK, FOSS, JYSK, kan undgå beskatningen i forbindelse med et generationsskifte. Der vil dog stadig være virksomheder, der skal beskattes, og en konsekvens heraf er ifølge direktøren i LINAK, Bent Jensen, at der i

---

⁵² Jf. figur 1

⁵³ http://www.ft.dk/Rlpdf/samling/20111/lovforslag/130/20111_130_tilfoejelse_til_betaenkning.pdf, side 5

⁵⁴ Ifølge en rundspørge foretaget af Dansk Byggeri føler over mere end 75 % af de danske virksomheder i byggebranchen at de er truet af udenlandske virksomheder – heraf føler 25 %, at de er truet i høj grad.

<http://www.danskbyggeri.dk/presse+-c12-+politik/presse+-c12-+politik/magasiner+og+nyhedsbreve/dansk+byggeri+barometer/tidligere+udgivelser/2011/nr+8-2011/udlandet+presser+danske+virksomheder>

⁵⁵ <http://www.ft.dk/samling/20111/lovforslag/130/beh1/2/forhandling.htm>, ifølge Torsten Schack Pedersen (V) er der cirka 600.000 ansatte i de 60.000 familieejede danske virksomheder

flere tilfælde vil ske salg til udenlandske kapitalfonde, hvormed arbejderpladserne med stor sandsynlighed rykkes ud af landet.⁵⁶

Der foreligger ikke nogle opgørelser over, hvor mange personligt ejede virksomheder, der årligt opkøbes for derefter at flytte til udlandet, men et lavt overslag er 5 om året, svarende til 50 medarbejdere. Da den gennemsnitlige arbejdsløshedperiode ligger på 39 uger⁵⁷, betyder dette et tab på ca. 9 måneders skatteindtægter fra 50 personer. Med en gennemsnitsløn for fuldtidsansatte i den private sektor i 2010 på kr. 40.430/mdr⁵⁸, betyder det et farvel til skatteindtægter af mio. kr. 18.194.⁵⁹ Det gennemsnitlige skattetryk på arbejde i Danmark udgør 38,3 %⁶⁰, hvilket betyder et indhug i skatteindtægterne på mio. kr. 7. Det må altså ikke være mange virksomheder der ryger til udlandet, før det får store konsekvenser for den danske stat, og ligefrem eliminerer den økonomiske fordel, som lovændringen var tiltænkt.⁶¹

Endeligt er der også risiko for, at virksomhederne blot udlodder den del af de finansielle aktiver som er nødvendigt for at komme under grænsen på 50 %. Derved kan successionen stadig finde sted, og der vil således kun ske beskatning af de beløb der udloddes.

Vi finder det økonomiske grundlag meget usikkert, da der er mange scenarier, som giver et andet udfald end det, som regeringen har lagt op til med lovændringen. Det i forvejen lave provenu ved lovændringen kan meget vel tænkes at blive væsentlig lavere end forventet, og der kan således stilles spørgsmål ved, om regeringen ikke burde have fastholdt den første grænse for at sikre flere afregnede skattekrone i forbindelse med generationsskifterne, eller helt have droppet ændringen, da effekten kan virke tvivlsom.

---

⁵⁶ <http://www.youtube.com/watch?v=3hghCAVEgqk> indslag i TV2 Syd, 15. december 2011

⁵⁷ <http://www.demetra.dk/finansblog/den-gennemsnitlige-arbejdsloshed-perioder-stiger-fortsat/>, artikel fra 5. april 2011

⁵⁸ Jf. Danmarks Statistik, <http://www.statistikbanken.dk/>

⁵⁹ Kr. 40.430 * 9 måneder * 50 personer

⁶⁰ OECD, Taxing Wages, 2011

⁶¹ Opgørelsen er skønsmæssigt foretaget og er ikke tiltænkt som et forsøg på at beskrive virkeligheden, men skal blot give en oversigt over, hvilke økonomiske konsekvenser, der kan være. Der er således heller ikke taget højde for hvor stor en andel af de arbejdsløse, der er med i en a-kasse, og hvor mange, der skal på offentlig forsørgelse

Muligheder for at komme under pengetankreglen

For ejere, der ønsker den passive investering nedbragt, men af forskellige årsager ikke kan øge den aktive investering, for eksempel hvis efterspørgslen ikke er til øget produktion, eller hvis øget produktion er umuliggjort af de tilgængelige faciliteter, må forskydningen ske på anden vis. Da forholdet mellem indtægterne fra de passive contra aktive investeringer sker løbende gennem året, kan disse være svære at påvirke i forbindelse med udarbejdelsen af årsregnskabet. Derfor er der begrænsede muligheder for at tilpasse virksomhedens struktur, for virksomheder hvor de finansielt relaterede indtægter overstiger 50 % af de samlede indtægter. Derimod er der en del muligheder for virksomheder, som på balancesiden har mere end 50 % af sine aktiver investeret i finansielle aktiver, da disse kun er et udtryk for situationen på årsregnskabet sidste dag for eksempel 31. december for virksomheder, hvis regnskabsår følger kalenderåret.

Ved vedtagelse af loven blev der indført valgfrihed frem til 31. december 2014, hvorved der er mulighed for enten at se på pengetankreglen som et gennemsnit over de seneste 3 år, eller blot se et år tilbage. Dette blev begrundet med, at virksomhederne på denne måde får ”rimelig tid til at forberede sig på de nye vilkår.”⁶² Denne åbning vil helt sikkert bane vej for en række muligheder blandt de virksomheder, som er over grænsen på 50 % - både over en periode på 3 år, men også for dem som blot det seneste år er over 50 %. Som tidligere nævnt er det muligt at foretage krumspring omkring regnskabsårets udløb, hvorved balancen kan ændres. Dette kan dog for enkelte virksomheder vise sig ikke at være muligt. Der er midlertidigt stadig muligheder, som kan sikre, at beskatningen forsat kan udskydes.

For virksomheder, som har en forholdsmæssig stor aktivmasse investeret i udlejningsejendomme, kan der ses på mulighederne for at ændre værdiansættelsen af disse. Som hovedregel indregnes investeringsejendomme efter Årsregnskabslovens § 36 til kostpris.⁶³ Kostprisen omfatter alle omkostninger som er afholdt i forbindelse med anskaffelsen, og indtil ejendommen overtages, jævnfør Årsregnskabsloven § 40. Ejendomme kan derefter frivilligt opskrives til dagsværdi i henhold til Årsregnskabslovens § 41. Da der ved et generationsskifte skal ske overdragelse til handelsværdierne, kan disse for ejendomme være væsentligt forskellige fra de regnskabsmæssige værdier. Man skal således være sikker på handelsværdien, inden man igangsætter et generations-

---

⁶² http://www.ft.dk/Rlpdf/samling/20111/lovforslag/130/20111_130_tilfoejelse_til_betaenkning.pdf, side 5

⁶³ <https://www.retsinformation.dk/forms/r0710.aspx?id=136726>

skifte, da man ellers kan blive ubehageligt overrasket, såfremt handelsværdien er højere end antaget, og dermed kan risikere at forøge andelen af den passive investering til over 50 %, hvorved muligheden for skattemæssig succession bortfalder. Handelsværdien kan som udgangspunkt antages at være den seneste offentlige ejendomsvurdering. Ejendomsvurderingen kan dog ikke med sikkerhed være et udtryk for den faktiske handelsværdi, hvorfor det kan være en god idé at klage over den offentlige vurdering, såfremt man mener, denne er for høj. En sådan klage skal sendes skriftligt til SKAT og skal være modtaget hos SKAT senest 3 måneder efter modtagelsen af ejendomsvurderingen.⁶⁴ Derudover er der mulighed for at lade en uafhængig vurderingsmand foretage en værdiansættelse, hvilket i dette tilfælde vil være en ejendomsmægler.

Såfremt det skønnes, at den offentlige vurdering er lavere end den faktiske handelsværdi, vil parterne med ønsket om at foretage skattemæssig succession ikke være interesseret i at øge handelsværdien, hvorfor man i sådanne tilfælde blot vil anvende den offentlige vurdering. Øger man handelsværdien, øger man samtidig andelen af passiv investering, ligesom man øger skatten, når denne forfalder.

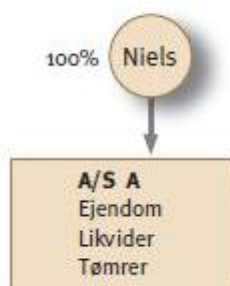
For virksomheder, der har investering som hovedaktivitet, kan der regnskabsmæssigt ske regulering til dagsværdi efter reglerne i Årsregnskabslovens § 38. Bestemmelserne heri giver mulighed for at foretage værdireguleringer, således at investeringsejendommene får en lavere værdi, såfremt dagsværdien er lavere end kostprisen. Det kan dog virke usandsynligt, at virksomheder, der har investering som hovedaktivitet, vil komme under 50 % -grænsen ved denne manøvre, da det må antages, at deres finansielle aktiver har en i forvejen stor andel af den samlede balancesum.

En anden mulighed vil være, at man foretager en spaltning af virksomheden, hvorved aktiviteten føres over i et nyt selskab, mens de finansielle aktiver kommer i et selskab for sig. Dette kan eksempelvis være en tømrervirksomhed, der udover at være tømrer, også har en udlejningsejendom samt en likvid beholdning. En spaltning vil i eksemplet se således ud:

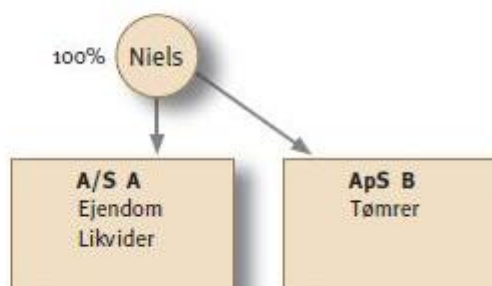
---

⁶⁴ Jf. Skatteforvaltningslovens § 38, stk. 2 og 3.

Før spaltning

Efter spaltning

Figur 2⁶⁵

Ovenstående spaltning giver Niels mulighed for at succedere anparterne i ApS B, hvorefter driften heri fremadrettet kan varetages af en af Niels' slægtninge. En sådan spaltning fjerner umiddelbart muligheden for succession til nære medarbejdere, da disse først kan succedere efter 3 år fuldtidsansættelse.⁶⁶ Dog vil vi i senere afsnit om nære medarbejdere beskrive, hvorledes ancienniteten videreføres til det nye selskab. SKAT har i et bindende svar⁶⁷ bekræftet, at der efter spaltning kun skal ses på virksomhedens balance/indtægter siden spaltningen, og man tager således ikke højde for de år, der ligger forud for spaltningen. Niels kan derefter vælge at sælge A/S A, hvilket vil udløse en skat, men det vil være fordelagtigt for Niels kun at blive beskattet af avancen på ejendommen, frem for avancen på ejendommen + driftsvirksomheden.

Succession i levende live

Ved overdragelse af aktier med skattemæssig succession, overdrages aktieposten eller dele heraf med udskydelse af avancebeskatningen, hvorved handelssummen reduceres med de udskudte skatter, da der ikke bliver udløst avanceskat hos den tidligere ejer. Værdistigningen følger i stedet aktierne, og dermed er det køberen, som overtager den latente skatteforpligtelse sammen med aktieposten. Handelssummen kan endvidere nedsættes med en passivpost, hvorved kapitalbehovet reduceres for køberen. Disse muligheder for nedbringelser af handelssummen, letter derfor de fleste selskabshandler, der foretages i familieejede virksomheder.

⁶⁵ Figur fra Foreningen af Registrerede Revisorer, http://www.lidegaardrevision.dk/billeder/pjecer/temahaefte4_spaltning.pdf

⁶⁶ Som senere beregning viser, kan der dog nøjes med 2 år ansættelse før betingelsen er opfyldt

⁶⁷ <http://www.skat.dk/SKAT.aspx?oId=1558020&vId=0>

Bestemmelserne i ABL § 34 omhandler succession af aktier i levende live. Bestemmelsen blev til ved lov af 1988 nr. 763, med virkning fra aftaler indgået den 1. januar 1989 - den dagældende ABL § 11, som nu findes som § 34. Her blev reglerne indført om, at børn, børnebørn, søskende, søskendes børn og søskendes børnebørn, kunne succedere i overdragerens skattemæssige stilling i forbindelse med overdragelse af en virksomhed, eller en andel af denne. Reglerne blev udformet, således at de svarede til de regler, der var gældende ved overdragelse i forbindelse med død, således at der ikke skete udskydelse af generationsskifte indtil dødsfaldet.

Ved lov nr. 394 af 6. juni 2002 blev det endvidere muligt at succedere til nære medarbejdere jf. den dagældende § 11 A, og ved lov nr. 532 af 17. juni 2008 blev samlevere inddraget under den successionsberettigede personkreds.

Successionens betydning

For sælger af virksomheden vil det have en vis betydning, at et eventuelt livsværk kan føres videre i samme ånd af en nær person i familien eller en medarbejder i virksomheden. Alternativet til succession ville være et almindeligt salg til en større virksomhed eller afvikling af selskabet. Sidstnævnte vil ud fra et samfundsmæssigt syn være ærgerligt, hvis der går arbejdspladser til spille, og det er uden tvivl også de fleste ejeres interesse, at opretholde arbejdspladser i en sund virksomhed.

For køberen af virksomheden betyder det, at der ikke skal rejses så megen kapital, som der skulle ved et almindeligt køb. Den latente skat skal fortsat afregnes ved et fremtidig salg, men i perioden frem til dette, vil virksomheden forhåbentlig have genereret den nødvendige kapital.

Ved at udskyde skatteforpligtelsen bliver den ellers betalbare skat, som oftest finansieres ved at trække aktiver ud af virksomheden, i virksomheden og er dermed med til at sikre den nødvendige driftskapital.

En konsekvens man skal være opmærksom på ved et generationsskifte, herunder succession, er, at risikoen for en skattemæssig korrektion kan forekomme. Man bør derfor sikre en mulighed for at ændre sine dispositioner, hvis skattemyndighederne ikke godkender parternes beregnede/aftalte handelsværdi for aktierne. Derfor skal en overdragelsesaftale udformes med et skatteforbehold,

således at parterne har mulighed for at tilrette deres dispositioner, hvis disse får uforudsete konsekvenser for parterne. Såfremt skatteforbeholdet anvendes, kan parterne vælge at korrigere handelssummen i henhold til det, skattemyndighederne måtte finde rimeligt, eller lade handlen gå tilbage, således at begge parter stilles, som før aftalen blev indgået. For at undgå sådanne situationer, er det altid en god idé at anmode om et bindende svar, hvis der er den mindste tvivl om, hvorvidt handelsværdien kan godkendes eller ej, da en opgørelse heraf er omkostningskrævende mv. Et bindende svar anmodes efter skatteforvaltningslovens kapitel 8 § 21 -25.

Betingelser for succession

Betingelserne for succession findes i ABL § 34, stk. 1:

”§ 34. Ved overdragelse i levende live af aktier kan parterne i overdragelsen anvende reglerne i stk. 2-4, hvis følgende betingelser er opfyldt, jf. dog stk. 5:

Overdragelsen sker til børn, børnebørn, søskende, søskendes børn, søskendes børnebørn eller en samlever, hvorved forstås en person, som på overdragelsestidspunktet opfylder betingelserne i boafgiftslovens § 22, stk. 1, litra d. Stedbarns- og adoptivforhold sidestilles med naturligt slægtskabsforhold.

Den enkelte overdragelse af aktier udgør mindst 1 pct. af aktie- eller anpartskapitalen.

Der er tale om aktier i et selskab m.v., hvis virksomhed ikke i overvejende grad består af udlejning af fast ejendom eller besiddelse af kontanter, værdipapirer el.lign., jf. stk. 6. Bortforpagtning af fast ejendom, som benyttes til landbrug, gartneri, planteskole, frugtplantage eller skovbrug, jf. vurderingslovens § 33, stk. 1 eller 7, anses i denne forbindelse ikke som udlejning af fast ejendom.

Aktierne er ikke omfattet af § 19.”

Personkredsen, der kan succederes i aktier og anparter til, er beskrevet i § 34, stk. 1, nr. 1 og vil blive beskrevet nærmere senere i opgaven.

Det følger af § 34, stk. 1, nr. 2, at mindst 1 % af aktie- eller anpartskapitalen skal udgøre successionen. Denne grænse blev vedtaget ved lov pr. 1. januar 2009 (Lov nr. 532 af 17. juni 2008),

hvor der tidligere var et krav om, at overdragelsen mindst skulle udgøre 15 % af aktiernes stemmевærdi.

En overdragelse til flere personer i sameje betragtes for en enkelt overdragelse. Bortset herfra betragtes overdragelse til flere erhververe som flere overdragelser⁶⁸. Betingelsen i punkt nr. 2 er således opfyldt, hvis 1 % af aktierne overdrages til en søskendeflok. Ved overdragelse til personer i sameje, vil det kræve, at der er enighed blandt ejerne, hvorfor det ikke altid kan være en ønskelig situation. Med det nuværende krav om 1 % i forhold til tidligere 15 %, vil incitamentet til at overdrage i sameje også være væsentlig mindre.

Det var ligeledes en betingelse, at der skulle være tale om hovedaktionæraktier, hvilket også bortfaldt i forbindelse med ændring af aktieavancebeskatningsloven. Denne lovændring var primært et ønske om, at reglerne for overdragelse i levende live og ved død skulle være så ensartet som muligt⁶⁹, således at de skattemæssige årsager ved død ikke ville udsætte et generationsskifte.

§ 34, stk. 1, nr. 3 omhandler karakteren af og formuens sammensætning i det selskab, der overdrages aktier i. Hertil skal nævnes, at jf. § 34, stk. 5 finder betingelserne i § 34, stk. 1, nr. 1 – 3 ikke anvendelse ved overdragelse af aktier i et selskab, som udøver næring ved køb og salg af værdipapirer eller ved finansieringsvirksomhed, da investering og pengeanbringelse er denne type virksomheds primære aktivitet og derfor ikke anses for passiv pengeanbringelse.

Den sidste betingelse, § 34, stk. 1, nr. 4, kræver, at der ikke er tale om aktier omfattet af ABL § 19, som omhandler investeringsforeningsbeviser og aktier i investeringselskaber.

---

⁶⁸ Karnov Group – kommentarer til aktieavancebeskatningslovens § 34, stk. 1, nr. 2

⁶⁹ LOV nr 532 af 17/06/2008 <https://www.retsinformation.dk/forms/r0710.aspx?id=120369>

Hvem kan der succederes til?

Betingelserne følger ABL § 34, stk. 1, nr. 1 for personer indenfor familien og ABL § 35 for nære medarbejdere, og ABL § 35 A for tidligere ejere.

Overdragelse til familiemedlemmer

- Overdragelse med succession efter ABL § 34 kan ske til:
- Børn
- Børnebørn
- Søskende
- Søskendes børnebørn
- En samlever, efter visse betingelser

Stedbarns- og adoptivforhold sidestilles med naturligt slægtskab.

Betingelsen for overdragelse til en samlever findes i BAL § 22, stk. 1, litra d:

”Personer, der har haft fælles bopæl med gavegiver i de sidste 2 år før modtagelsen af gaven, og personer, der tidligere har haft fælles bopæl med gavegiver i en sammenhængende periode på mindst 2 år, når den fælles bopæl alene er ophørt på grund af institutionsanbringelse, herunder i en ældrebolig.”

Personkredsen er udtømmende, hvorfor det ikke er muligt at overdrage med succession direkte til svigerbørn, en svoger eller en svigerinde. Ægtefæller er ligeledes ikke nævnt i bestemmelsen, men overdragelser her i mellem sker efter KSL § 26 A, stk. 2 og § 26 B.

Der kan ikke ske succession ved overdragelse til en ægtefælle, som bor i udlandet, eller som led i en bodeling, hvor den modtagende ægtefælle bor i udlandet i henhold til KSL § 27.

Muligheder for succession i en personlig virksomhed er reguleret i KSL § 33 C, hvor ABL § 34 naturligvis omhandler succession i aktier eller anparter.

Overdragelse til nære medarbejdere

ABL § 35 giver mulighed for succession til nære medarbejdere, hvilket som tidligere nævnt blev muliggjort i forbindelse med lovændringen i 2002.

Fra regeringens side er idéen ved en virksomhedsoverdragelse, at opretholde arbejdsplader i Danmark. Derfor var det oplagt, at kredsen for personer, der kan succederes til, blev udvidet, således at en medarbejder, hvis kendskab til virksomheden og dennes evne til at fortsætte virksomhedens drift, skulle have mulighed for dette. Selvom en virksomhedsejer har mulighed for at overdrage virksomheden efter reglerne i ABL § 34, er det nødvendigvis ikke det mest optimale for virksomhedens fortsatte drift, hvorfor en overdragelse til en nær medarbejder er oplagt.

Begrebet ”nære medarbejdere” er objektivt beskrevet i ABL § 35, stk. 1, 1. pkt.

- Medarbejderen skal indenfor de seneste 5 år have været beskæftiget et antal timer svarende til fuldtidsbeskæftigelse i sammenlagt 3 år i det selskab, som har udstedt aktierne.
- Det er ikke et krav, at medarbejderen er beskæftiget i selskabet på overdragelsestidspunktet.
- Det er ikke et krav, at selskabet skal have haft samme ejer i de seneste 5 år.

I koncernforbundne selskaber vil en medarbejder ofte skifte ansættelse mellem selskaberne. Det er derfor indarbejdet i loven, at det er muligt at succedere i koncernforbundne selskaber, hvor det succederende selskab blot skal være koncernforbundet med det selskab som har udstedt aktierne. Hvis der sker fusion eller spaltning af det pågældende selskab, vil timeantallet for medarbejderne blive indskudt i det nye selskab, således at vilkårene er uændrede, hvis en overdragelse skulle blive aktuel.

Mens succession i et dødsbo for familiemedlemmer er beskrevet i dødsboskatteloven, så er denne bestemmelse indskrevet i aktieavancebeskatningslovens § 35, stk. 4 for nære medarbejdere.

Det er bekræftet fra SKAT i et bindende svar⁷⁰, at de 3 års fuldtidsbeskæftigelse kan opgøres som 4.212 timers arbejde, svarende til 114,6 uger⁷¹. En funktionær med 37 timers arbejdsuge, der har

---

⁷⁰ <http://www.skat.dk/SKAT.aspx?oID=1815042>

⁷¹ 4.212 timer / 37 timer = 114,6

ret til ferie med løn samt øvrige fridage, behøver altså kun at have været i virksomheden i 2,2 år⁷² før denne betingelse er opfyldt. Dertil kommer, at eventuelt overarbejde tillægges beregningen af arbejdstid, hvorved 370 timers overarbejde svarer til 10 arbejdsuger⁷³. En fuldtidsmedarbejder med 370 overarbejdstimer skal således kun arbejde i virksomheden i 2 år⁷⁴, før han ved et generationsskifte kan betragtes som en nær medarbejder. Dermed åbnes der op for, at virksomheder, der ønsker at succedere til andre end familiemedlemmer, kan gøre dette efter en periode på blot 2 år, såfremt den pågældende medarbejder har arbejdstimer nok i virksomheden.

Hvorvidt man kan kalde disse medarbejdere for ”nære” er yderst tvivlsomt, da de fleste funktionærer på et eller andet tidspunkt i sin karriere vil have arbejdet 2-3år for samme virksomhed, uden at de nødvendigvis har følt sig som specielt ”nært” tilknyttet til virksomhedens ejere, eller at denne arbejdsperiode har givet specifikke evner til at varetage den videre drift af virksomheden. Da der heller ingen krav er til medarbejderens tidligere funktion i selskabet, kan det betvivles, hvorvidt dette sikrer, at den ”nære” medarbejder er den, som formår at drive selskabet videre bedst muligt, hvilket må formodes at have været lovens oprindelige formål.

Overdragelse til tidligere ejere

ABL § 35 A omhandler overdragelse med succession til tidligere ejere, hvor bestemmelserne i ABL § 34 finder anvendelse, bortset fra stk. 1, nr. 1. Ordlyden i lovteksten er som følger:

”§ 35 A. § 34, bortset fra stk. 1, nr. 1, finder tilsvarende anvendelse ved overdragelse af aktier til en tidligere ejer, når overdragelsen til den tidligere ejer sker, inden for de første 5 år efter at overdrageren har erhvervet aktierne. Det er en betingelse, at overdrageren erhvervede aktierne fra den tidligere ejer, og at overdrageren indtrådte i den tidligere ejers skattemæssige stilling ved erhvervelsen. 1. og 2. pkt. finder tilsvarende anvendelse ved en tidligere ejers erhvervelse af aktier fra et dødsbo.”

Det er således muligt at tilbageføre et selskab, som er blevet overdraget til et familiemedlem eller en nær medarbejder, hvis alle de tidligere nævnte betingelser fortsat er opfyldt, bortset fra kravet

---

⁷² 114,6 uger / 52 uger = 2,2

⁷³ 370 timer / 37 timer = 10

⁷⁴ (114,6 – 10) uger / 52 uger = 2

om at der skal være tale om et familiemedlem. En sådan tilbageførsel kan være aktuel, hvis vedkommende man i sin tid overdrog selskabet til, er blevet syg, eller på anden vis er ude af stand til at videreføre virksomheden.

Krav om skattepligt til Danmark

Det er et krav, at successionen sker til en person, som er fuldt skattepligtig i Danmark efter KSL § 1 jf. ABL § 34, stk. 3. Således vil gevinsten af et senere salg blive beskattet efter danske regler. Hvis erhververen ikke overholder ovenstående, må successionen kun finde sted, hvis aktierne efter overdragelsen indgår i en virksomhed, der er begrænset skattepligtig til Danmark efter KSL § 2, stk. 1, nr. 4.

Eksempel på generationsskifte

Vi vil i det følgende kigge på et konkret eksempel for en virksomhed, der skal generationsskiftes. Tallene er dog justeret for at tilpasse dem til opgavens formål, ligesom selskabets navn er anonymiseret.

Som det tidligere er nævnt, vil man som udgangspunkt kigge 3 år tilbage, når man skal se, om selskabet opfylder kravene i pengetankreglen. Ved indførslen af den skærpede pengetankregel blev der dog samtidig åbnet op for en mulighed, således at der indtil 2014 kan laves en betragtning, der kun går 1 år tilbage i tid. Vi vil i det følgende gennemgå indtægterne/aktiverne for ABC A/S for at vurdere, hvorvidt der kan succederes ud fra selskabets seneste 3 regnskabsår.

Først vælger vi at se på det seneste regnskabsår for at se, hvorvidt pengetankreglen er overholdt på henholdsvis aktiv- og indtægtssiden. I opgørelsen er udlejningsejendomme, værdipapirer, periodeafgrænsningsposter og likvider medtaget som passive investeringer, mens resten af aktiverne er aktive investeringer. Som det fremgår af beregningen, er andelen af indtægter fra passiv investering på kun 3 %, hvilket er langt under grænsen på 50 %. Derimod er grænsen for forholdet mellem aktive og passive aktiver noget tættere på 50 %, men dog under (46 %), hvorfor der umiddelbart kan være grundlag for at foretage generationsskifte med succession.

Ejendommen er i regnskabet optaget til kostprisen, mens værdipapirerne alle er børsnoterede aktier optaget til dagsværdi.

	2011
Materielle anlægsaktiver	
Driftsmateriel	135.726
Personbiler	500.432
Udlejningsejendomme	5.750.000
Finansielle anlægsaktiver	
Deposita	436.011
Varebeholdninger	
Fremstillede varer og handelsvarer	4.959.979
Tilgodehavender	
Tilgodehavender fra salg og tjenesteydelser	2.286.678
Tilgodehavender fra tilknyttede virksomheder	830.191
Andre tilgodehavender	446.386
Tilgodehavende selskabsskat	263.165
Periodeafgrænsningsposter	163.951
Værdipapirer	1.562.353
Likvide beholdninger	866.747
Aktiver i alt	18.201.619
Aktive aktiver	9.858.568
Passive aktiver	8.343.051
Forhold passive aktiver / aktive aktiver	46 %
Resultatopgørelse	
Nettoomsætning	12.193.645
- heraf indtægter vedr. udlejningsejendomme	387.421
Finansielle indtægter	69.886
- heraf kursregulering vedr. driftsindtægter	40.670
Indtægter i alt	12.263.531
Forhold passive indtægter / driftsindtægter	3 %

Figur 3

Ovenstående tal er dog taget direkte fra selskabets regnskab og er således et udtryk for de regnskabsmæssige værdier. Ved overdragelse af virksomhed skal dette ske til de handelsmæssige værdier, hvilke kan være væsentligt forskellige fra de regnskabsmæssige værdier. Endvidere skal der i de handelsmæssige værdier tillægges goodwill. Goodwill er et udtryk for den merværdi, som selskabet har i forhold til de værdier, som fremgår af regnskabet. Denne goodwill kan ikke løbende optages i regnskabet⁷⁵, hvorfor den må beregnes i forbindelse med opgørelsen af de handelsmæssige værdier.

Goodwill skal opgøres efter principperne i TSS-cirkulære 2000-10.⁷⁶ Ifølge cirkulæret beregnes goodwillen som et vægtet gennemsnit af de 3 seneste års resultater før skat, fratrukket ikke udgiftsført løn og finansielle indtægter, tillagt finansielle udgifter samt eventuel korrektion for ekstraordinære poster. Såfremt der i forvejen er tilkøbt goodwill i selskabet, skal afskrivningen herpå også tillægges. Resultaterne vægtes med 3/6 af seneste års resultat, 2/6 af sidste års resultat og 1/6 af forrige års resultat.

Herudover skal der korrigeres for udviklingstendensen. Udviklingen fra 2009 til 2010 tillægges udviklingen fra 2010 til 2011. Dette tal divideres med 2 og tillægges/fratrækkes det vægtede gennemsnit. Dette skal dog kun gøres, såfremt der er en reel udvikling. Et fald i resultatet fra 2009 til 2010 efterfulgt af en stigning fra 2010 til 2011 er således ikke udtryk for en tendens, da der ikke er nogen sammenhæng i resultatudviklingen.

Endvidere skal der korrigeres for forrentningen af virksomhedens aktiver. Der fratrækkes den del, som det må forvente, at virksomhedens driftsrelaterede aktiver kan forrente – altså skal der korrigeres for de driftsfremmede aktiver. I denne henseende er det værd at bemærke, at driftsfremmede aktiver ved goodwillberegningen ikke er identisk med definitionen af aktive/passive aktiver jf. opgørelsen af pengetankreglen. En udlejningsejendom vil således altid betragtes som passiv investering i pengetankreglen, mens der i goodwill-henseende godt kan være tale om en driftsrelateret ejendom⁷⁷. I ABC A/S' tilfælde må udlejningsejendomme dog betragtes som værende driftsfremmede, da de udgør så lille en andel af indtægterne, at de ikke væsentligt påvirker resultatet. En regulering af ejendomme i aktivmassen skal samtidig medføre en regulering af ejendommens

---

⁷⁵ Jf. årsregnskabsloven § 33

⁷⁶ <http://www.skat.dk/SKAT.aspx?oId=82338&vId=0>

⁷⁷ Jf. SKM 2003.168.LR, <http://www.skat.dk/SKAT.aspx?oId=164988&vId=0>

indtægter i opgørelsen af resultatet. Udover ejendommene er der i ABC A/S også korrigeret for likvider og værdipapirer. Forrentningen skal foretages efter Virksomhedsskattelovens § 9 + 3 %.⁷⁸

Endeligt skal der beregnes en kapitaliseringsfaktor, som udtrykker forholdet mellem det forventede årlige afkast og goodwillens forventede levetid. Forrentningen bliver her ligeledes fastsat efter Virksomhedsskattelovens § 9, dog med et tillæg på 8 %. For standardvarer kan der bruges en levetid på goodwill på 7 år⁷⁹. Da ABC A/S handler med lædervarer, betragter vi dette som en standardvare. Formlen til beregning af kapitaliseringsfaktoren ser således ud:

$$\sum_{t=1}^n \frac{(1 - \frac{t-1}{n}) + (\frac{n-t}{n})}{2} * (1+r)^{-t} \quad 80$$

Beregning af goodwill for ABC A/S	2009	2010	2011
Regnskabsmæssigt resultat	1.886.730	1.839.232	2.013.242
- finansielle indtægter	-70.132	-34.231	-69.885
+ finansielle udgifter	10.932	2.312	7.422
+/- eventuelle ekstraordinære poster i henhold til ÅRL	0	0	0
+ afskrivninger på tilkøbt goodwill	0	0	0
Anden regulering	-368.231	-370.931	-387.421
Reguleret regnskabsmæssigt resultat	1.459.299	1.436.382	1.563.358
Indtjeningsevne ((1*3+2*2+3*1)/6)			1.503.690
Udviklingstendens:			
Seneste år		1.563.358	
Første år		1.459.299	
		104.059	
1/2 heraf			0
			1.503.690
Aktivsum		9.784.042	
Forrentning af aktiver		5 %	489.202
Rest til forrentning af goodwill			1.014.487
Goodwill:			
Kapitaliseringsfaktor	2,70		2.739.116
Ved en forventet levetid på	7	år	

Figur 4

⁷⁸ 2 % i 2011

⁷⁹ Jf. SKM.2002.50.LSR, <http://217.157.231.14/skatteoraklet/jump.php?skatid=14908>

⁸⁰ n = levetid, t = tidspunkt (år), r = renten

Efter beregningen af goodwill er det nu muligt at lave en balance opgjort til handelsværdier. Bemærk endvidere at udlejningsejendommene er optaget til handelsværdien, da denne er forskellig fra de regnskabsmæssige værdier. Handelsværdien er i dette tilfælde svarende til den offentlige ejendomsvurdering.

	2011
Goodwill	2.739.116
Materielle anlægsaktiver	
Driftsmateriel	135.726
Personbiler	500.432
Udlejningsejendomme til handelsværdi	10.000.000
Finansielle anlægsaktiver	
Deposita	436.011
Varebeholdninger	
Fremstillede varer og handelsvarer	4.959.979
Tilgodehavender	
Tilgodehavender fra salg og tjenesteydelser	2.286.678
Tilgodehavender fra tilknyttede virksomheder	830.191
Andre tilgodehavender	446.386
Tilgodehavende selskabsskat	263.165
Periodeafgrænsningsposter	163.951
Værdipapirer	1.562.353
Likvide beholdninger	866.747
Aktiver i alt	25.190.735
Aktive aktiver	12.161.673
Passive aktiver	13.029.062
Forhold passive aktiver / aktive aktiver	52 %

Figur 5

Som det fremgår af beregningen, medfører ændringen fra regnskabsmæssige værdier til handelsværdier, at der ikke længere kan foretages succession, da den passive investering nu er steget til

mere end 50 % af den samlede aktivmasse. Dette skyldes, at udlejningsejendommens reelle værdi er noget højere, end hvad de er optaget til i regnskabet, ifølge den offentlige ejendomsvurdering. Derfor kan der i stedet kigges tilbage på en periode på de seneste 3 år, hvor der her kigges på et gennemsnit af forholdet mellem passiv/aktiv investering.

	2011	2010	2009	I alt
Goodwill	2.739.116	-	-	
Materielle anlægsaktiver				
Driftsmateriel	135.726	101.734	69.840	
Personbiler	500.432	870.288	584.398	
Udlejningsejendomme til handelsværdi	10.000.000	8.000.000	8.000.000	
Finansielle anlægsaktiver				
Deposita	436.011	436.011	436.011	
Varebeholdninger				
Fremstillede varer og handelsvarer	4.959.979	5.325.524	4.864.084	
Tilgodehavender				
Tilgodehavender fra salg og tjenesteydelser	2.286.678	2.864.329	1.795.941	
Tilgodehavender fra tilknyttede virksomheder	830.191	941.173	0	
Andre tilgodehavender	446.386	145.324	107.100	
Tilgodehavende selskabsskat	263.165	153.770	0	
Periodeafgrænsningsposter	163.951	112.603	101.271	
Værdipapirer	1.562.353	1.245.343	1.323.453	
Likvide beholdninger	866.747	352.932	1.772.061	
Aktiver i alt	25.190.735	20.549.031	19.054.159	64.793.925
Aktive aktiver	12.161.673	10.402.142	7.421.363	29.985.178
Passive aktiver	13.029.062	10.146.889	11.632.796	34.808.747
Forhold passive aktiver / aktive aktiver	52 %	49 %	61 %	54 %

Figur 6

Som det fremgår, er der over hele perioden passive investeringer for 54 %, hvilket stadig er over grænsen på det tilladte for at foretage succession. Dette er til trods for, at der i 2010 faktisk var passive investeringer for 49 %, hvilket altså er under den tilladte grænse. Dette skyldes primært et større varelager og flere tilgodehavender fra salg samt færre likvider. De passive investeringer i 2009 og 2010 er påvirket af, at goodwillen kun beregnes for det år, hvor overtagelsen sker, hvorfor denne post ikke er med i beregningen i 2009 og 2010. Samtidig er ejendomsvurderingen i 2009 og 2010 lavere end i 2011, hvilket har mindsket andelen af passive investeringer – dog ikke nok til at komme under grænsen samlet set.

Såfremt der ikke gøres mere, og der ønskes at foretage generationsskifte af selskabet, vil dette udløse en beskatning. Der skal ske en beskatning af forskellen mellem anskaffelsessummen på aktierne og den værdi, som selskabet handles til. Den samlede handelsværdi kan opgøres som egenkapitalen, tillagt goodwill, minus udskudt skat af goodwill, tillagt fortjeneste ved salg af ejendommen, fratrukket udskudt skat af fortjenesten. Da samtlige driftsmidler gennem tiden er afskrevet på samme måde skattemæssigt såvel som regnskabsmæssigt, skal der ikke ske regulering af disse.

+ Egenkapital	5.123.231
+ Goodwill	2.739.116
- Udskudt skat af goodwill	- 684.779
Ejendommens handelsværdi	10.000.000
+ Gevinst på ejendom i forhold til regnskab	4.250.000
- Udskudt skat	- 1.450.000
Handelsværdi for selskabet	<u>9.977.568</u>

Figur 7

Da selskabet i sin tid er stiftet af den nuværende ejer, udgør anskaffelsessummen aktiekapitalen, svarende til kr. 500.000.

Avancen kan derfor udregnes som:

Salgspris	9.977.568
- Anskaffelsessum	-500.000
Avance	<u>9.477.568</u>

Figur 8

Fortjenesten skal beskattes i henhold til Aktieavancebeskatningslovens § 12, da der er tale om fortjeneste ved salg af en unoteret aktie. Aktieindkomst beskattes efter Personskattelovens § 8a. I 2012 beskattes et grundbeløb på kr. 48.300 med 27 %, mens resten beskattes med 42 %. I 2010 og 2011 blev grundbeløbet på kr. 48.300 beskattet med 28 %. Grundbeløbet kan bruges for begge personer i et ægteskab, hvorfor ægtepar beskattes med 27 % af de første kr. 96.600. I dette tilfælde udløser det følgende beskatning:

27 % beskatning (96.600 * 27 %)	26.082
42 % beskatning ((9.477.568 - 96.600) * 42 %)	<u>3.940.007</u>
Samlet beskatning	<u>3.966.089</u>

Figur 9

I nævnte eksempel vil generationsskiftet udløse en beskatning på i alt kr. 3.966.089, som følge af ændringen i pengetankreglen.

Da vedkommende, der skal generationsskiftes til, i dette tilfælde datteren, ikke har mulighed for at betale den store sum for selskabet, vil der være oplagt at se nærmere på, hvilke muligheder der kan være for at nedbringe selskabets passive kapitalanbringelse, således at beskatningen kan udskydes, og virksomheden kan forsætte driften.

I eksemplet med ABC A/S vil det være relevant at se på mulighederne for at nedbringe ejendommenes værdier, frasælge aktier og nedbringe likviderne.

Nedbringe ejendommenes værdi

Ved at sammenligne den regnskabsmæssige balance med den skattemæssige er det tydeligt at se, at der er stor forskel på den regnskabsmæssige værdi og den skattemæssige værdi af udlejningsejendommene. Til trods for at ejendommene er de samme i 2011 som i 2010 og 2009, er deres skattemæssige værdi steget med mio. kr. 2 som følge af en ændring i ejendomsvurderingerne. Det er oplagt at lade en uafhængig vurderingsmand foretage en vurdering af ejendommene, således at den skattemæssige værdi kommer til at afspejle den reelle salgsværdi. Det må formodes, at ejendommenes faktiske værdi ikke er steget med mio. kr. 2, svarende til 25 %, fra 2010 til 2011, hvor der generelt på ejendomsmarkedet ikke har været store ændringer i priserne. Det vil derfor være nærliggende at tro, at prisen på mio. kr. 10 er for høj, men samtidig kan det også tænkes, at mio.

kr. 8 er for lavt. Såfremt en uafhængig vurderingsmand værdisætter ejendommene til mio. kr. 8,5 i alle tre år, giver det følgende skattemæssige balance:

	2011	2010	2009	I alt
Goodwill	2.739.116	-	-	
Materielle anlægsaktiver				
Driftsmateriel	135.726	101.734	69.840	
Personbiler	500.432	870.288	584.398	
Udlejningsejendomme til handelsværdi	8.500.000	8.500.000	8.500.000	
Finansielle anlægsaktiver				
Deposita	436.011	436.011	436.011	
Varebeholdninger				
Fremstillede varer og handelsvarer	4.959.979	5.325.524	4.864.084	
Tilgodehavender				
Tilgodehavender fra salg og tjenesteydelser	2.286.678	2.864.329	1.795.941	
Tilgodehavender fra tilknyttede virksomheder	830.191	941.173	0	
Andre tilgodehavender	446.386	145.324	107.100	
Tilgodehavende selskabsskat	263.165	153.770	0	
Periodeafgrænsningsposter	163.951	112.603	101.271	
Værdipapirer	1.562.353	1.245.343	1.323.453	
Likvide beholdninger	866.747	352.932	1.772.061	
Omsætningsaktiver i alt	11.379.450	11.140.998	9.963.910	
Aktiver i alt	23.690.735	21.049.031	19.554.159	64.293.925
Aktive aktiver	12.161.673	10.402.142	7.421.363	29.985.178
Passive aktiver	11.529.062	10.646.889	12.132.796	34.308.747
Forhold passive aktiver / aktive aktiver	49 %	51 %	62 %	53 %

Figur 10

Samlet set over den 3-årige periode er der forholdsmæssigt stadig for mange passive investeringer, men ved at lade ejendomsvurderingen i 2011 ændre, er det muligt at komme under grænsen på 50 %, såfremt man benytter overgangsreglen, som muliggør kun at lade seneste år indgå i betragtningen.

Afhændelse af aktier og nedbringelse af likvider

Aktier betragtes som værende en passiv investering, da disse ikke bidrager til en virksomheds produktion. I ABC A/S består aktierne udelukkende af børsnoterede værdipapirer, hvilket har sine fordele. Først og fremmest kan der ikke være tvivl om værdiansættelsen, da disse blot optages til kursværdien. Derudover er det muligt at indfri aktierne til kursværdien⁸¹, hvilket muliggør et hurtigt salg, hvorved værdien hurtigt kan investeres i 'gode' aktiver eller bruges driftsomkostninger. Eksempelvis kan man fremrykke investeringer, såsom at forny sine produktionsanlæg, udskifte driftsmidler som biler og edb-systemer eller købe ind til lager. I følgende eksempel, hvor ejendommen er vurderet til mio. kr. 9,5, har ABC A/S solgt aktier for kr. 250.000 og købt handelsvarer for kr. 500.000. De sidste kr. 250.000 til finansieringen af købet er udgået fra likviderne.

Der vil endvidere være mulighed for at nedbringe sine likvider ved at betale af på sin gæld. Det kan således være en fordel at betale sine kreditorer før 31. december, såfremt der er for mange likvider i virksomheden. Samtidig kan der gives længere kredittider, således at der sker en forskydning mellem debitorer og likvider, da tilgodehavender fra salg som tidligere nævnt er et 'godt' aktiv.

---

⁸¹ Hvis der besiddes mange illikvide aktier, som kun har lav omsætning på børsen, kan dette dog besværliggøre et salg til kursværdi.

	2011
Goodwill	2.739.116
Materielle anlægsaktiver	
Driftsmateriel	135.726
Personbiler	500.432
Udlejningsejendomme til handelsværdi	9.500.000
Finansielle anlægsaktiver	
Deposita	436.011
Varebeholdninger	
Fremstillede varer og handelsvarer	5.359.979
Tilgodehavender	
Tilgodehavender fra salg og tjenesteydelser	2.286.678
Tilgodehavender fra tilknyttede virksomheder	830.191
Andre tilgodehavender	446.386
Tilgodehavende selskabsskat	263.165
Periodeafgrænsningsposter	163.951
Værdipapirer	1.312.353
Likvide beholdninger	616.747
Omsætningsaktiver i alt	11.279.450
Aktiver i alt	24.590.735
Aktive aktiver	12.561.673
Passive aktiver	12.029.062
Forhold passive aktiver / aktive aktiver	49 %

Figur 11

Det skal bemærkes, at selvom der er købt varer til lageret for kr. 500.000, er værdien er lageret kun øget med kr. 400.000, da de sidste kr. 100.000 er moms. Denne manøvre har altså sikret muligheden for at succedere, uden at den finansielle position er blevet væsentligt forringet. Afhængigt af behovet for likvider, er det naturligvis muligt at ændre på forholdet mellem, hvor stor en del af købet af varer, der skal finansiere henholdsvis ved indfrielse af aktier og ved brug af likvi-

der. Vurderes det eksempelvis, at aktierne har en lav kursværdi i forhold til potentialet, vil det være mest oplagt at finansiere købet med en større andel af likvider og vice versa.

Omgørelsesmuligheder, herunder omstrukturering

I eksemplet med ABC A/S, overstiger de passive pengeanbringelser den nuværende grænse på 50 %, hvorved muligheden for succession til familiemedlemmer eller nære medarbejdere umiddelbart bortfalder ud fra selskabets nuværende struktur og kapitalsammensætning.

Det kan således få betydning for et generationsskifte, da det for erhververen vil betyde en øget købesum som følge af, at den latente skat ikke overdrages, hvilket er en omkostning, der i de fleste tilfælde vil tilfalde selskabet.

Frasalg af værdipapirer og nedbringelse af gæld

Omsætningsaktiver som værdipapirer og likvide beholdninger indgår i passiv pengeanbringelse. Værdipapirer kan uden varsel realiseres til likvider, som videre kan benyttes til at nedbringe selskabets gæld. Man kan endvidere foretage investeringer i yderligere driftsmæssige anlægsaktiver eller øge varebeholdningen. De passive pengeanbringelser vil nedbringes tilsvarende, og det kan således igen blive muligt at overdrage med succession.

Dette kræver, at man i løbet af regnskabsåret er bekendt med, at man ønsker at foretage et generationsskifte, og man bør derfor på forhånd foretage dispositioner af denne art, der bevirker, at ”passive aktiver” reduceres.

Omstrukturering af selskabet, herunder skattefri spaltning

Omstruktureringer foretages i mange henseender for at optimere selskabets struktur eller gøre det enklere. Det benyttes i stor stil i forbindelse med generationsskifter, hvor der findes adskillige modeller, der skal sikre virksomhedens fortsatte eksistens og familiemæssige forhold. De strukturelle foretagender er ofte baseret ud fra de såkaldte bløde værdier, som skal illustrere ejernes status, efter generationsskiftet er foretaget.

Da overdragelse med succession kun kan foretages mellem fysiske personer, vil det kun være relevant at foretage omstruktureringer, der bevirker, at overdrages direkte til et familiemedlem eller en nær medarbejder med henblik på at slanke selskabets passive pengeanbringelser.

Det vil derfor være relevant at benytte sig af skattefri spaltning der reguleres af fusionsskattelovens (FUL) kapitel 4. Herved kan selskabets passive pengeanbringelser udspaltes til et selvstændigt selskab, og på den måde kan driftsselskabet overholde pengetankreglen i ABL § 34, stk. 6.

Ved spaltning forstås den transaktion, hvorved et selskab ophører og indskyder samtlige af sine aktiver og passiver til et eller flere eksisterende eller nye selskaber i samme forhold som hidtil.

En spaltning kan ske på to forskellige måder:

Ophørsspaltning - Det indskydende selskab kan ophøre i forbindelse med spaltningen, og selskabet indskyder samtlige dets aktiver og passiver til to eller flere modtagende selskaber.

Grenspaltning – Det indskydende selskab spaltes uden at ophøre, og selskabet overfører én eller flere af dets virksomhedsgrene til et eller flere modtagende selskaber.

I begge tilfælde sker der overførsel af aktiver og passiver fra det indskydende selskab til et modtagende selskab, og som vederlag herfor udstedes der aktier eller en kontant udligningssum, som tildeles aktionæren. I tilfældet med planlægning af generationsskifte, vil vederlaget oftest være i form af aktier i det modtagende selskab. I forbindelse med en spaltning kan der ikke opstå nye aktiver eller passiver, og det er således udelukkende aktiver og passiver fra det indskydende selskab, der er aktuelle. Det er derfor ikke muligt, at skabe en mellemregning mellem det indskydende og modtagende selskab.

I henhold til fusionsskatteloven er det endvidere en betingelse for, at der kan gennemføres en spaltning, at hovedformålet ikke er skatteunddragelse eller skatteundgåelse. Skatteudskydelse er ikke nævnt i fusionsskatteloven, da en skattefri omstrukturering ofte indebærer en vis form for skatteudskydelse. En sådan skatteudskydelse kan anses som udnyttelse af skattelovgivningen, hvorved det må bero på en konkret vurdering fra SKAT, om en sådan skatteudskydelse er forretningsmæssig begrundet eller ej, og om der så kan gives tilladelse til en skattefri spaltning.

I en sag vedrørende skattefri spaltning af et holdingselskab, var det umiddelbart, i forlængelse af spaltningen, hensigten, at to af de modtagende selskaber skulle successionsoverdrages til hovedaktionærens to sønner i medfør af aktieavancebeskatningslovens dengang § 11. Told- og Skatte- styrelsen imødekom anmodningen om skattefri spaltning uden fastsættelse af vilkår, da formålet fandtes at være forretningsmæssigt begrundet⁸².

Det interessante ved afgørelsen er, at spaltningen medførte, at det dengang 15 %-krav blev omgået, men kunne i sig selv ikke anses som skatteundgåelse eller skatteunddragelse, når det samtidig kunne godtgøres, at hovedformålet med spaltningen var forretningsmæssig begrundet som følge af et generationsskifte af en reel erhvervsvirksomhed.

En sådan afgørelse åbner op for, at en spaltning, med henblik på at overføre et selskabs passive pengeanbringelse over i et selvstændigt selskab, vil være muligt.

Der findes mange bindende svar på, hvorvidt en tilladelse kan gives fra SKAT til den pågældende omstrukturering.

Hvis det indskydende selskab ikke ophører i forbindelse med en spaltning (grenspaltning), skal de aktiver og passiver, der overføres til det modtagende selskab, udgøre en gren af en virksomhed, jf. FUL § 15 c, stk. 2.

”Stk. 2. Ved tilførsel af aktiver forstås den transaktion, hvorved et selskab uden at være opløst tilfører den samlede eller en eller flere grene af sin virksomhed til et andet selskab mod at få tildelt aktier eller anparter i det modtagende selskabs kapital. Ved en gren af en virksomhed forstås alle aktiver og passiver i en afdeling af et selskab, som ud fra et organisationsmæssigt synspunkt udgør en selvstændig bedrift, dvs. en samlet enhed, der kan fungere ved hjælp af egne midler.”

Begrebet om, at grenen skal *”fungere ved hjælp af egne midler”*, må ligesom den forretningsmæssige begrundelse i § 15 a, stk. 3 også bero på en konkret vurdering. Det er dog et krav, at der i forbindelse med spaltningen overføres tilstrækkelig finansielle aktiver eller likvider, således at det nye selskab ikke har brug for långivere umiddelbart efter spaltningen.

At alle aktiver og passiver skal udgøre en samlet enhed betyder, at gæld i ejendommen hidrører grenen af virksomheden, hvorfor dette skal overføres samlet.

---

⁸² SKM2004.147.TSS - <http://www.skat.dk/SKAT.aspx?oId=204467&vId=0>

En ophørsspaltning er ofte mest hensigtsmæssig som led i at komme under væsentlighedsgrænsen for pengetankreglen, da måleperioden for væsentlighedsgrænsen i de modtagende selskaber nulstilles mod forhenværende 3 års tilbageblik.

En skattefri spaltning kan gennemføres med og uden tilladelse. Det retslige grundlag for en spaltning uden tilladelse i forhold til spaltning med tilladelse er primært, at forholdet mellem aktiver og passiver i det modtagende selskab, skal svare til forholdet i det indskydende selskab. Samtidig behøver en spaltning uden tilladelse heller ikke at være forretningsmæssig begrundet.

Hvis et selskab, der ejer mindst 10 % af aktierne i et af de deltagende selskaber i en skattefri spaltning uden tilladelse, afstår aktierne inden for 3 år efter vedtagelsen af spaltningen, vil spaltningen blive skattepligtig for samtlige parter⁸³. Det er således vigtigt, at alle parter i forbindelse med en skattefri spaltning uden tilladelse, er indforstået med de regler der er forbundet hermed. I sådanne tilfælde skal der ansøges om tilladelse til at gennemføre et salg, således der ikke sker efterfølgende beskatning, hvis salget er forretningsmæssig begrundet.

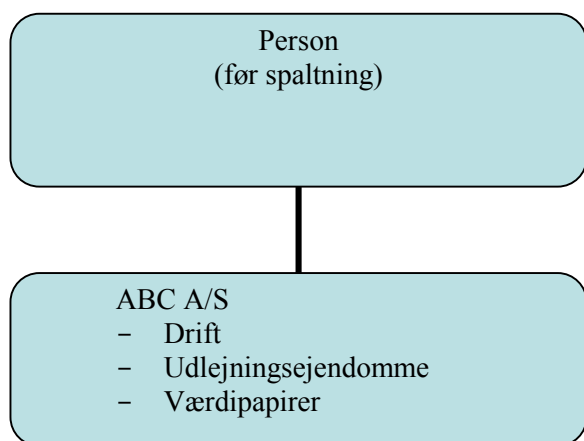
En spaltning skal ske til handelsværdi jf. FUL § 15 a, stk. 2, 2. pkt., hvilket betyder at der skal ske reguleringer af den bogførte værdi, såfremt aktiverne ikke repræsenterer den værdi de vil kunne afsættes til. En regulering af handelsværdier berører for det meste ejendomme, da deres handelsværdi ofte er højere end den regnskabsmæssige værdi, med mindre de er opgjort til dagsværdi. Det anbefales at anmode om et bindende svar fra SKAT, om hvorvidt en fastsat handelsværdi kan accepteres, så man undgå at en spaltning bliver skattepligtig.

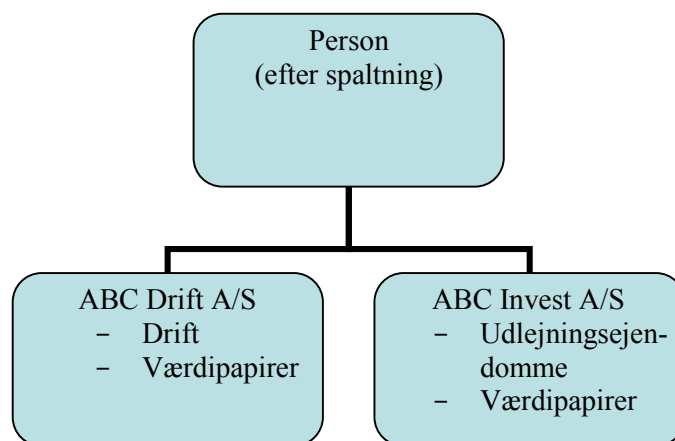
⁸³ Generationsskifte og omstrukturering af Søren Halling-Overgaard & Birgitte Søvlkær Olesen - S. 431

Eksempel på spaltning af ABC A/S, herunder værdiansættelse af ABC Drift A/S

I figuren til venstre har vi den nuværende selskabsstruktur, og til højre den ønskede selskabsstruktur.

Figur 13

Figur 12

Regnskabstal for det indskydende selskab før spaltning:

Aktiver	2011	Handelsværdier
Goodwill	-	2.739.116
Driftsmateriel	135.726	135.726
Personbiler	500.432	500.432
Udlejningsejendomme	5.750.000	10.000.000
Deposita	436.011	436.011
Fremstillede varer og handelsvarer	4.959.979	4.959.979
Tilgodehavender fra salg og tjenesteydelser	2.286.678	2.286.678
Tilgodehavender fra tilknyttede virksomheder	830.191	830.191
Andre tilgodehavender	446.386	446.386
Tilgodehavende selskabsskat	263.165	263.165
Periodeafgrænsningsposter	163.951	163.951
Værdipapirer	1.562.353	1.562.353
Likvide beholdninger	866.747	866.747
Aktiver i alt	18.201.619	25.190.735
Aktive aktiver	9.422.557	12.161.673
Passive aktiver	8.779.062	13.029.062
Forhold passive aktiver / aktive aktiver	48 %	52 %

Figur 14

Omregning til handelsværdi er sket i henhold til reglerne i fusionsskatteloven. Handelsværdierne på udlejningsejendomme og goodwill er angivet ud fra tidligere beregninger i opgaven.

Som det fremgår af balancen før spaltningen, så udgør de passive pengeanbringelser 48 % i ABC A/S før omregning til handelsværdier og 52 % efter omregningen. Vi har tidligere i opgaven beskrevet, at en overdragelse af hele virksomheden til handelsværdier, vil medføre at de passive pengeanbringelser vil overstige 50 %⁸⁴ af ABC A/S' aktivmasse, hvorved selskabet ikke kan overdrages med succession.

Da opgaven primært omhandler pengetankreglen og dens påvirkning udelukkende tager udgangspunkt i aktivsiden, antager vi at alle forhold er opfyldt vedrørende fordeling af aktiver og passiver i forbindelse med spaltningen, sker i henhold til reglerne i fusionsskatteloven, ud fra de betingelser vi tidligere har beskrevet i opgaven.

Når de udlejningsejendomme og en andel af værdipapirerne udspaltes til et selvstændigt selskab, fremgår det af figur 14 af åbningsbalancen for ABC Drift A/S og ABC Invest A/S, at passive pengeanbringelser nu kun udgør 18 % af aktivmassen i ABC Drift A/S som der påtænkes overdraget. Selvom en stor del af værdipapirerne fortsat er i driftsselskabet, er den procentvise andel af passive pengeanbringelser fortsat langt under væsentlighedsgrænsen. Dette skyldes blandt andet at goodwill indgår som et driftsfremmende aktiv, og hjælper således til med at nedbringe de passive pengeanbringelser. Man skal derfor være opmærksom på, om goodwill kan få et selskabs balance til at overholde kravet, hvorved man kan undgå at foretage større omstruktureringer mv. da dette udover at være tidskrævende, også kan være honorarmæssigt belastende i form af omkostninger til advokat og revisorer. Men på baggrund af ophørsspaltningen, og den nye åbningsbalance for selskaberne, vil en overdragelse med succession kunne foretages som led i et generationsskifte.

---

⁸⁴ Grænse for passive pengeanbringelser (pengetankreglen)

Aktiver	ABC Drift A/S	ABC Invest A/S
Goodwill	2.739.116	-
Driftsmateriel	135.726	-
Personbiler	500.432	-
Udlejningsejendomme	-	10.000.000
Deposita	436.011	-
Fremstillede varer og handelsvarer	4.959.979	-
Tilgodehavender fra salg og tjenesteydelser	2.286.678	-
Tilgodehavender fra tilknyttede virksomheder	830.191	-
Andre tilgodehavender	286.009	160.377
Tilgodehavende selskabsskat	263.165	-
Periodeafgrænsningsposter	163.951	-
Værdipapirer	1.104.492	457.861
Likvide beholdninger	866.747	-
Aktiver i alt	14.572.497	10.618.238
Aktive aktiver	12.437.307	160.377
Passive aktiver	2.571.201	10.457.861
Forhold passive aktiver / aktive aktiver	18 %	98 %

Figur 15 Åbningsbalance efter spaltning

Formålet med ABC Invest A/S, som nu består af udlejningsejendomme og værdipapirer, kunne eksempelvis være at tjene til ejerens fremtidige levevej, mens driftsselskabet overdrages til næste generation.

Værdiansættelse

Nu hvor der er foretaget omstrukturering af selskabet, og vi kan overdrage ABC Drift A/S med succession, skal der foretages en værdiansættelse i forbindelse med overdragelsen.

Der findes forskellige metoder til at værdiansætte et selskab og den mest korrekte metode er DCF modellen.

DCF modellen, eller Discounted cash flow som det står for, er den mest korrekte måde at opgøre værdien på en virksomhed. Den udtrykker værdien af en virksomhed som den samlede nutidsværdi af virksomhedens forventede fremtidige betalingsstrømme. Nutidsværdien findes ved at tilbagediskontere de fremtidige forventede betalingsstrømme ud fra et afkastkrav. Det kræver derfor at man kan forudse hvordan virksomhedens betalingsstrømme vil være, og den benyttes derfor oftest kun ved større virksomheder.

Eftersom vi i opgaven beskæftiger os med en relativ lille virksomhed, og ikke har indsigt i de fremtidige betalingsstrømme, kan vi benytte os af såkaldte substansværdimodeller. De baserer sig på en betragtning af de enkelte aktiver og passiver, hvortil der tillægges en goodwill som afspejler den fremtidige indtjening i en given årrække.

Til brug for opgørelsen af goodwill benytter vi TSS-cirkulære 2000-10. Hvis der forelå en branchekutyme til beregning af goodwill skulle den bruges.

Da værdiansættelsen sker som et led i en overdragelse til en person inden for gaveafgiftskredsen, kan man benytte sig af det fordelagtige 1982-cirkulære. Men for at sammenligne opgørelsesmetoderne, og værdiansættelsen, begynder vi med en værdiansættelse ud fra 2000-10 cirkulæret.

Værdiansættelse efter 2000-10 cirkulæret

Vi har tidligere i opgaven beregnet goodwill af ABC A/S' drift til 2.739.116 kr., hvilket er den samme værdi der vil gøre sig gældende i ABC Drift A/S. Vi har derfor allerede i forbindelse med spaltningen foretaget en opgørelse af handelsværdierne, og kan på den baggrund opgøre værdien af ABC Drift A/S til den bogførte egenkapital som er kr. 6.603.942.

Passiver – ABC Drift A/S	2011
Anpartskapital	250.000
Overkurs	6.353.942
Forslået udbytte	-
Udskudt skat	758.204
Prioritetsgæld	-
Kreditinstitutter i øvrigt	219.103
Leverandører af varer og tjenesteydelser	4.761.580
Anden gæld	2.134.256
Periodiseringer	95.412
Passiver i alt	14.572.497

Figur 16

Avancen på anparterne kan udregnes som:

Salgspris	6.603.942
- Anskaffelsessum	-250.000
Avance	6.353.942

Figur 17

Avancen vil ikke blive beskattet, da erhververen succedere i anparterne, hvorved den latente skat på aktierne udskydes og afregnes når erhververen realiserer anparterne ved et salg til tredjemand.

Værdiansættelse efter 1982-cirkulæret

Det følger 1982-cirkulæret at, aktier skal opgøres til handelsværdi, og for børsnoteret aktier betyder det, at de skal værdiansættes til den noterede kurs på tidspunktet for overdragelsen. Unoteret aktier og anparter kan overdrages til senest skattekurs, hvis der ikke foreligger nogen objektiv handelsværdi, hvilket der oftest ikke gør. Vi har dog i forbindelse med spaltningen opgjort handelsværdien af selskabet, men som følge af, at man i privat regi er beskyttet af 1982-cirkulæret, hvis aktierne ikke har været handlet med 3. mand, kan vi fortsat benytte formueskattekursen⁸⁵.

I det offentliggjorte dokument fra SKAT med kapitaliseringsfaktorerne, findes der otte forskellige metoder til beregning af formueskattekursen:⁸⁶

- A. Den almindelige regel
- B. Hovedaktionærselskaber
- C. Den ”modificerede” regel
- D. Ejendomsselskaber
- E. ”90 pct.-selskaber”
- F. Datterselskaber
- G. Nystiftede selskaber
- H. Fælles regler

Oftest benyttes ”den almindelige regel”, som opererer med følgende faktorer, der årligt fastsættes af ligningsrådet:

- Selskabets gennemsnitlige indtjeningsevne for de tre seneste regnskaber
  - $(\text{Gennemsnitlig indtjening over 3 år} / \text{aktiekapitalen}) * 100$
- Deklareret udbytte i procent vedtaget for det seneste regnskabsår
  - $(\text{Seneste vedtaget udbytte} / \text{aktiekapitalen}) * 100$
- Selskabets indre værdi i det seneste årsregnskab forud for overdragelsen
  - $(\text{Skattemæssige egenkapital} / \text{aktiekapitalen}) * 100$

⁸⁵ Jf. mailkorrespondance med vejleder Søren Bech den 30. april 2012.

⁸⁶ Beregningsregler - <http://www.skat.dk/SKAT.aspx?oId=1921973>

Samtlige beregninger i 1982-cirkulæret tager udgangspunkt i de skattemæssige værdier for aktiver og passiver.

Værdiansættelse af ABC Drift A/S

Skattemæssige opgørelser for ABC Drift A/S:

Skattemæssigt resultat	2011	2010	2009
Regnskabsmæssigt resultat efter skat	2.013.242	1.839.232	1.886.730
+ udgiftsført skat	653.304	619.634	628.910
Reguleret resultat før skat	2.666.546	2.458.866	2.515.640
Regnskabsmæssige afskrivninger	24.020	32.134	34.532
Skattemæssige afskrivninger	-59.039	-43.005	-63.559
Skattemæssige merafskrivninger	-35.019	-10.871	-29.027
Regulering indtægt udlejningsejendom	-387.421	-370.931	-368.231
Øvrige reguleringer	-387.421	-370.931	-368.231
Skattemæssigt resultat	2.244.106	2.077.064	2.118.382
Skattemæssig egenkapital			
Regnskabsmæssig egenkapital	6.603.942		
Driftsmidler jf. regnskab	-636.158		
Skattemæssig saldo	342.455		
Goodwill jf. regnskab	-2.739.116		
Skattemæssig saldo	0		
Udskudt skat	758.204		
Skattemæssig egenkapital i alt	4.329.327		

Figur 18

I opgørelsen ovenfor har vi korrigeret resultatopgørelsen for regnskabsmæssige poster, som ikke kan fratrækkes i den skattepligtige indkomst, og efterfølgende foretaget de skattemæssige afskrivninger. Opgørelsen ovenfor er den, man finder i specifikationshæftet eller bilag til selvangivelsen for det pågældende regnskabsår. Vi har tidligere i opgaven forudsat, at de regnskabsmæs-

sige og skattemæssige saldi er afskrevet i lighed med hinanden. Dette afviger vi i ovenstående eksempel, blot for at illustrere metodikken i opgørelsen.

Ligesom ved beregning af goodwill tidligere i opgaven, har vi foretaget korrektion af indtjeningen for årene 2009 til 2011, som følge af spaltningen, hvor lejeindtægter fra udlejningsejendommen indgik i det skattemæssige resultat. Ved at foretage denne regulering, vurderer vi, at det skattemæssige resultat er mest retvisende til opgørelse af selskabets indtjeningsevne i forbindelse med beregning af formueskattekursen.

Værdiansættelse af ABC Drift A/S efter 1982-cirkulæret.

Kapitaliseringsfaktorer 2011

Indtjeningsevne	11
Modificeret regel	5,5
Udbytte	78
Indre værdi	80 %

Gennemsnitlig indtjening	2009	2010	2011	
Skattemæssigt resultat	2.118.382	2.077.064	2.244.106	
- aktuel skat	-529.596	-519.266	-561.026	
Nettooverskud efter skat	1.588.787	1.557.798	1.683.079	
Anpartskapital	500.000	500.000	500.000	
Indtjeningsevne pr. år	318	312	337	322

Kapitaliseret indtjeningsevne (Gennemsnitlig indtjeningsevne x faktor)	3.542
---	--------------

Beregning af indre værdi	2011
Skattemæssig egenkapital	4.329.327
Anpartskapital	250.000
Indre værdi $((4.329.327 / 250.000) * 100)$	1.732

Indre værdi x kapitaliseringsfaktor	1.385
--	--------------

Formueskattekurs $((3.542 + 1.385) / 2)$	2.464
--	--------------

Værdiansættelse af ABC Drift A/S ud fra formueskattekursen	6.158.923
---	------------------

Figur 19

ABC Drift A/S ejes af én person, der har 100 % af de stemmeberettigede anparter, hvorfor selskabet skal opgøres efter beregningsregel B, reglen for hovedaktionærselskaber. Aktiernes værdi beregnes således som et gennemsnit af 1) indtjeningsevnen kapitaliseret med 11⁸⁷ og 2) 80 % af den indre værdi⁸⁷.

Indtjeningsevne

Selskabets indtjeningsevne er et gennemsnit af driftsresultatet fratrukket over- eller underskud i procent af anpartskapitalen i det regnskabsår, der danner grundlag for selskabets seneste skatteansættelse, samt de to foregående år.

Den gennemsnitlige indtjeningsevne er kurs 322, og ganget med kapitaliseringsfaktoren får vi en indtjeningsevne på 3.542 til brug for den videre beregning af formueskattekursen.

Indre værdi

Ved aktiernes indre værdi forstås selskabets samlede formue i procent af aktiekapitalen. Den skattemæssige egenkapital er opgjort efter selskabets skattemæssige ansættelser, ved udgangen af det seneste regnskabsår der ligger forud for beregning af anparterne.

I tilfælde af at der udloddes udbytte, vil en andel af udbyttet fragå den skattemæssige egenkapital. Betalbar skat, der forventes pålynet for tiden forud for opgørelsen, skal ligeledes korrigeres i opgørelsen af den skattemæssige egenkapital.

Der tages altid udgangspunkt i den regnskabsmæssige egenkapital, hvorefter der sker reguleringer på baggrund af forskelle mellem regnskabs- og skattemæssige saldi.

Selskabets formue udgør i beregningen 1.732 % af aktiekapitalen, hvorved vi får en beregnet skattemæssig indre værdi på kurs 1.385. Jf. hovedaktionærreglen beregnes formueskattekursen som et gennemsnit af indtjeningsevnen og den indre værdi, og herved får vi kursen 2.464.

Det fremgår af metode 3⁸⁸, at såfremt formueskattekursen (2.464) er større end den skattemæssige indre værdi (1.732), skal der foretages en ny beregning. I den nye beregning er det kun de første 10 % af indtjeningsevnen, som skal ganges med den fulde faktor på 11, mens de resterende 90

---

⁸⁷ Kapitaliseringsfaktor for 2011 - <http://www.skat.dk/SKAT.aspx?oId=1921973>

⁸⁸ Figur 20

% skal ganges med den modificerede faktor på 5,5. Det fremgår endvidere af beregningsreglen, at den beregnede værdi kun benyttes, hvis den fortsat er større end den indre værdi, ellers anvendes den indre værdi.

Metode 3 - modificeret regel	
10 % af indtjeningsevne	354
Resterende andel af indtjeningsevne	1.594
Kapitaliseret indtjeningsevne efter modificeret regel	1.948
Formueskattekurs efter modificeret regel $((1.948 + 1.385) / 2)$	1.667
Værdiansættelse af ABC Drift A/S ud fra metode 3	4.166.686

Figur 20

Formueskattekursen beregnes nu til 1.667, som er mindre end den indre værdi på 1.732. Vi skal derfor jf. beregningsreglen benytte den indre værdi til beregning af selskabets værdi.

Værdien af ABC Drift A/S fremkommer således: $(1.732 * 250.000) / 100 = 4.330.000$ kr.

Finansiering af overdragelsessummen

Som finansiering af anparterne er der forskellige muligheder, der kan hjælpe erhververen til ikke at skulle fremskaffe en stor kapital i forbindelse med overdragelsen. Derved kan erhververen undgå at skulle låne det fulde beløb i banken til høje renter eller dræne selskabet for likviditet fra dag et.

Passivpost

Når en virksomhed overdrages med succession jf. ABL 34, og der ydes en gave i den forbindelse, er det muligt at beregne en passivpost i henhold til KSL § 33 D. Passivposten fragår ved beregning af den gaveafgiftspligtige værdi. Det skal bemærkes, at hvis overdrageren vederlægges fuldt ud med kontanter eller et gældsbrev, er det ikke muligt at beregne en passivpost.

Begrundelsen for fradrag af passivpost er, at der på det overdragne aktiv hviler en latent skattebyrde som følge af, at erhververen, når han sælger anparterne, skal anvende overdragerens an-

skaffelsessum ved opgørelse af avancen. I eksemplet er anskaffelsessummen 250.000 kr., og værdien blev opgjort til 4.330.000 kr. i henhold til 1982-cirkulæret, hvorved der på stående fod er en aktieavance på 4.080.000 kr., som vil blive beskattet som aktieindkomst – dog vil et salg medføre en væsentlig større aktieavance, da værdien vil skulle opgøres efter andre metoder, hvis der sker salg til tredjemand.

Ifølge KSL § 33 D, stk. 2 skal passivposten beregnes på grundlag af lavest mulige skattepligtige værdi. Det vil sige, at såfremt der er aktiver, hvorpå der kan beregnes forskellige avancer, vil det være den lavest mulige avance, hvoraf passivposten kan beregnes. Denne konsekvens udspringer oftest i forbindelse med overdragelse af selskaber, hvori der er ejendomme, som indeholder disse muligheder grundet anskaffelsestidspunktet.

Gaveelement

Et element i overdragelsen kan være, at erhververen modtager en del af handelssummen som en gave. Af gaveelementet skal der betales gaveafgift på 15 % af gavebeløbet, der overstiger bundgrænsen på 58.700 kr. (2011/12-niveau). Gaveafgiften kan afregnes af overdrageren, således at gaveafgiften fratrækkes i handelssummen.

Gældsbrief

Der kan udarbejdes et gældsbrief i form af et anfordringslån, også kaldet familielån, som har det forhold, at lånet ikke nødvendigvis skal forrentes, eller i så fald har en meget lav rente i forhold til, hvad der ellers kan lånes til i banken.

Kravene for et anfordringslån er at:

- Lånet skal være et anfordringslån, dvs. at det skal kunne opsiges med 14 dages varsel, men lånet behøver ikke at indeholde nogen form for afdragsvilkår.
- Der skal være tale om et reelt gældsforhold.
- Der skal oprettes et gældsbrief, der underskrives af begge parter.

Et sådan lån er ikke belagt med nogen form for afgift⁸⁹, og det skal ligeledes heller ikke tinglyses. Der er ingen beløbsgrænse for lånet, og modtageren kan bruge de lånte midler som vedkommende ønsker – i dette tilfælde som finansiering til erhvervelse af ABC Drift A/S.

Når lånet er ydet, er det herefter muligt for långiveren årligt at forære låntageren en afgiftsfri gave, hvor grundbeløbet i 2012 er 58.700 kr. Beløb over grundbeløbet vil blive beskattet med en afgift på 15 %, som er tilsvarende den boafgift, der skal afregnes, hvis långiveren skulle gå hen og dø. Grundbeløbet kan således være afdrag på anfordringslånet, og låntager vil i den forbindelse ikke skulle fremskaffe kapital til afdrag på lånet

Eksempel på vederlag for ABC Drift A/S:

Formueskattekurs	4.330.000
Passivpost	-897.600
Gave	-2.000.000
Anfordringslån	-1.432.400
Restbeløb	0
Gaveafgift, 15 %	300.000

Figur 21

Beløbet erhverver skal fremskaffe, ved ovenstående sammensætning, er således 0 kr. hvis overdrageren også betaler gaveafgiften på 300.000 kr. hvilket ikke vil medføre yderligere gaveafgift for erhverver. Anfordringslånet på 1.432.400 kr., kan overdrageren få inddraget med tiden, i takt med at han eller hun har brug for kapital til at opretholde sin levestandard.

Vederlaget kan naturligvis fordeles anderledes end angivet i eksemplet, og der skal i den forbindelse tages højde for hvor konsolideret overdrageren er på forhånd. Såfremt overdrageren ikke havde brug for penge, vil det være muligt at yde et anfordringslån på hele handelsværdien og nedbringe lånet årligt med bundgrænsen for skattefrie gaver. Det vil naturligvis tage mange år før lånet er nedbragt, og ved død vil gaveafgiften blive betalt i form af arve- og boafgift, som også er 15 % på nuværende tidspunkt. Der er således sammenfald i lovgivningen på dette punkt, og man kan derfor ikke spekulere i skatteundgåelse heraf.

⁸⁹ Generationsskifte og omstrukturering af Søren Halling-Overgaard & Birgitte Sølvkær Olesen – s. 51

I forbindelse med at der sker en transaktion indenfor gaveafgiftskredsen, og transaktionen indeholder et gaveelement, skal der indsendes en gaveanmeldelse til skattemyndighederne, og grundlaget for gaveafgiftsberegningen kan korrigeres af SKAT i en periode på 3 måneder efter gaveanmeldelsen jf. boafgiftsloven § 27, stk. 2. Fristen på de 3 måneder er absolut, og muligheden for at korrigere værdiansættelsen fra SKATs side er herefter ikke mulig⁹⁰. Som et led i overdragelsen kan man således lade et gaveelement indgå heri, hvorved skattemyndighedernes indgriben tidsmæssigt kan begrænses.

Delkonklusion

Vi har nu illustreret hvor gunstig 1982-cirkulæret er i forbindelse med overdragelse til personer inden for gaveafgiftskredsen. I ovenstående beregninger er der en forskel i værdiansættelsen på hele 2.273.942 kr. Forskellen skyldes primært at goodwill ikke er medregnet i den skattemæssige egenkapital. Den skattemæssige indtjeningssevne har ligeledes ingen påvirkning på værdiansættelsen i 1982-cirkulæret, da vi jf. metode 3 skulle benytte den skattemæssige indre værdi.

Perspektivering

Selvom debatten vedrørende pengetankreglen var på sit højeste i november/december 2011, er det væsentligt at se på hvilke andre historiske forhold, der har interesse for beslutningen om at skærpe pengetankreglen, ligesom der også i 2012 har været forslag fremme i forbindelse med skattereformen, som kan have indvirkning på generationsskifterne.

Yderligere stramning på vej?

Ændringen af pengetankreglen har givet anledning til mange overvejelser for de familieejede virksomheder, der ønskes ført videre af nært beslægtede. Trods den heftige kritik af regeringens første lovforslag til stramningen, er der for nyligt fremsat forslag af SF om at hæve arveafgiften fra de nuværende 15 % til 25 %⁹¹. Arveafgiften betales af boets samlede værdi, dog med et bundfradrag på kr. 264.100⁹². Dette vil få betydningen for alle de generationsskifter, der foretages ef-

---

⁹⁰ SKM2001.380.LSR - <http://www.skat.dk/SKAT.aspx?oID=134307>

⁹¹ Børsen d.4. april 2012

⁹² Boafgiftsloven § 6, stk. 1

ter den ældste generations død. For ABC A/S vil dette få følgende konsekvens, såfremt virksomhedens ældste generation dør inden generationsskiftet er gennemført, og forholdet mellem aktiv/passiv investering ikke er justeret:

25 % af værdier der overtages $((5.123.231 - 264.100) * 25 \%)$	<u>1.214.783</u>
+ Egenkapital $(5.123.231 - 1.214.783)$	3.908.448
+ Goodwill	2.739.116
- Udskudt skat af goodwill	-684.779
Ejendommens handelsværdi	10.000.000
+ Gevinst på ejendom i forhold til regnskab	4.250.000
- Udskudt skat	<u>-1.450.000</u>
Handelsværdi for selskabet	8.762.785
27 % beskatning $(96.600 * 27 \%)$	26.082
42 % beskatning $((8.762.785 - 96.600) * 42 \%)$	<u>3.639.798</u>
Samlet beskatning	3.665.880
Beskatning + boafgift	<u>4.880.662</u>

Figur 22

Med den nuværende lovgivning ser beregningen i stedet således ud:

15 % af værdier der overtages $((5.123.231 - 264.100) * 15 \%)$	<u>728.870</u>
+ Egenkapital $(5.123.231 - 728.870)$	4.394.361
+ Goodwill	2.739.116
- Udskudt skat af goodwill	-684.779
Ejendommens handelsværdi	10.000.000
+ Gevinst på ejendom i forhold til regnskab	4.250.000
- Udskudt skat	<u>-1.450.000</u>
Handelsværdi for selskabet	9.248.698
27 % beskatning $(96.600 * 27 \%)$	26.082
42 % beskatning $((9.248.698 - 96.600) * 42 \%)$	<u>3.843.881</u>
Samlet beskatning	3.869.963
Beskatning + boafgift	<u>4.598.833</u>

Figur 23

Der er altså ca. kr. 280.000 til forskel fra den nuværende lovgivning til det forslag, som SF har luftet. Dette har medført stor kritik, og Skatteministeren har selv fra egne rækker mødt modstand.⁹³

En yderligere stramning må siges at forværre vilkårene for at drive virksomhed i Danmark, og der har da også været flere røster fremme, som påpeger, at den danske konkurrenceevne vil lide under endnu en stramning. Især landbruget er skeptiske overfor arveafgiften, som de helt mener skal afskaffes.⁹⁴ Henrik Frandsen, viceformand i skatteudvalget for Landbrug og fødevarer, påpeger blandt andet, at lande som, Danmark ofte sammenlignes med, såsom Sverige, slet ingen arveafgift har, mens lande som Tyskland, Holland, Frankrig og England har noget lempeligere regler.

Umiddelbart er eneste positive røst i den offentlige debat Arbejdernes Erhvervsråd, som har foreslået at hæve arveafgiften til 30 % for den del, der overstiger kr. 750.000.⁹⁵ Lars Andersen, direktør i Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, fremsætter i et interview med Politiken sine argumenter for den øgede arveafgift og påpeger blandt andet, at ”arveafgiften har ikke nogen forvridende effekter – den får os ikke til at arbejde mere eller mindre.” Han mener således at beskatningen af arv ikke påvirker vores arbejdslyst, som en ændring i personskatterne kan gøre. Hvorvidt det kan have betydning for antallet af arbejdspladser, nævner han dog ikke noget om, hvilket må siges ikke at være utænkeligt, da en større skattebyrde altid vil forringe mulighederne for at overtage en virksomhed og forsætte driften, når kapitalberedskabet er reduceret som følge af skattebetalingen. Det er i denne sammenhæng værd at bemærke, at Arbejderbevægelsens Erhvervsråd som tidligere nævnt var imod lempelse af pengetankreglen 2001 og ikke gav sin mening til kende i et høringsvar, da pengetankreglen blev strammet, hvilket med ovenstående in mente må betragtes som opbakning til stramningen.

Den offentlige debat har dog været præget af en primært negativ indstilling til en yderligere beskatning ved arv, og Børsen kunne d. 24. april citere en ’centralt placeret’ kilde for at have sagt, at den forhøjede arveafgift var droppet som følge af den heftige modstand.⁹⁶ Ifølge en måling af analyseinstituttet Greens, som der refereres til i Børsen, er 71 % af 1.097 adspurgte danskere

---

⁹³ <http://denkorteavis.dk/2012/moger-far-smaek-for-forhojet-arveafgift/>

⁹⁴ <http://www.landbrugsavisen.dk/Landbrugsavisen/2012/4/13/Arveafgiftbremservaekstilandbruget.htm>

⁹⁵ <http://politiken.dk/debat/ECE1595613/man-kan-godt-saette-arveafgiften-op-uden-at-vaere-ligroever/>

⁹⁶ http://borsen.dk/nyheder/politik/artikel/1/230958/oeget_arveskat_lagt_i_graven.html

imod en øget arveafgift. De Radikales Nadeem Farooq var dog allerede samme dag ude og afvise, at den forhøjede arveafgift var droppet, og direkte adspurgt om hvorvidt arveafgiften stadig var i spil i den kommende skattereform, udtalte Nadeem, ”jeg kan ikke udelukke noget”.⁹⁷ I samme forbindelse gjorde Nadeem også opmærksom på, at det er vigtigt for De Radikale at gennemføre en skattereform, der ”ikke gå ud over vores konkurrenceevne”, hvilket dog er lige netop den anke de fleste kritikere har mod en forøgelse af arveafgiften.

Henstilling fra EU-kommissionen

Stramninger, der vanskeliggør den optimale gennemførelse af generationsskifter, er i direkte modsætning til en anbefaling, som EU-kommissionen kom med i 1994, hvor de henstillede til, at EU-landene gjorde det lempeligere at overdrage virksomheder.⁹⁸ I 1993 indledte EU-kommissionen en analyse, som endte med at konkludere, at ca. 1,5 million virksomheder i EU risikerer at forsvinde som følge af dårlige vilkår i forbindelse med det kommende generationsskifte, hvilket vil betyde at ca. 6,3 mio. arbejdspladser vil være i fare.

Det hedder blandt andet i henstillingen, at ”overdragelse af virksomheder bør ikke finde sted af skattemæssige årsager. Målet bør være at sikre, at skattesystemerne ikke er til hinder for en erhvervsmæssig sund forberedelse af overdragelsen, og at de ikke medfører, at det bliver nødvendigt at sælge en virksomhed for at kunne betale skatten. Det helt klare formål med skattepolitikken med hensyn til overdragelser bør derfor være at sikre beskæftigelsen. Alle er tabere - også staten - når der går arbejdspladser tabt som følge af overdragelser.” Dette stemmer godt overens med Henrik Frandsens udtalelse, og det er selvfølgelig ikke en fordel for danske virksomhedsejere, at andre EU-lande har lempet betydeligt på skattebyrden ved virksomhedsoverdragelse, mens der i Danmark stadig må lukke virksomheder som følge af den forholdsvis store skattebetaling. For virksomheder, der ikke kan succedere, risikerer vækstmuligheder at gå tabt, da penge, der kunne bruges på at finansiere øget drift, i stedet skal finansiere skattebetalingen.

EU-kommissionen anbefaler blandt andet, at man indfører lempeligere regler for virksomheder, der er tvunget til at generationsskifte, når ejeren skal på pension, hvilket man har gjort i Østrig, Belgien, Tyskland, Irland, Holland og England. Denne form for differentieret lovgivning har ikke

---

⁹⁷ <http://epn.dk/samfund/politik/article2759107.ece>

⁹⁸ <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:31994H1069:da:HTML>

umiddelbart været på tale i Danmark, og den primære differentiering, der findes vedrørende generationsskifter i dansk lovgivning, er skelen mellem familie/nære medarbejdere og andre personer.

Konklusion

Pengetankreglen og en negativ ændring heraf, set i forhold til erhvervslivets interesser, har gennem tiderne dannet grundlag for en ophedet debat mellem erhvervslivet og regeringen. Det fremgår tydeligt i forbindelse med fremsættelse af lovforslaget tilbage i år 2000, hvor skattemyndighederne modtog adskillige henvendelser imod lovforslaget, da det vil forhindre en andel af danske selskaber mod at succedere ved et generationsskifte. Debatten ebber dog ofte ud efter få måneder, og erhvervsledere tilpasser efterhånden virksomheden ud fra de givne krav, hvis et generationsskifte er inden for en nær tidshorisont. Modsat det nyeste forslag, hvor pengetankreglen blev fastsat til 50 %, mod et lovforslag på 25 %, så blev der i det første lovforslag ikke taget hensyn til erhvervslivets modsigelser, hvilket måske kan skyldes at regeringerne dengang fokuserede på at få sin egen politik gennemført, og ikke føre en bred politik.

Pengetankregelns væsentlighedsgrænse synes at være et rent politisk udspil, da VK-regeringen prompte forhøjede grænsen til 50 % da den kom til magten i 2001, og senere øgede den til 75 %. I forbindelse med den øgede væsentlighedsgrænse, har der ikke været nogen egentlig debat, da højrefløjen ofte følger erhvervslivets interesser, og gør det ofte mere gunstig at drive virksomhed i Danmark.

Til trods for den massive kritik ved fremsættelsen af lovforslag L30 tilbage i november 2011, lykkedes det på fornuftig vis regeringen at gennemføre en lovændring, som generelt vakte stor tilfredshed blandt de involverede parter. Det er vores opfattelse at en pengetankregel på 25 % havde været alt for radikal en ændring, da en sådan grænse vil påvirke mange virksomheder der ikke driver reel pengetankvirksomhed.

Vi finder definitionen for hvilke aktiver der betragtes som 'passive' interessant, og synes det er oplagt at stille spørgsmålstejn herved. Det virker eksempelvis besynderligt at likvider indgår i denne betragtning, da disse blot kan bruges til afvikling af gæld, og dermed nedsætte andelen af passiv investering. Likvider er en nødvendig del af en driftsvirksomhed, så når disse skal med-

regnes i opgørelsen af passiv investering, er det værd at overveje hvorvidt det ikke ville være korrekt at lade gæld på likvide konti fragå i opgørelsen af passiv investering. En anden besynderlig indgangsvinkel til et passivt aktiv er udlejningsejendomme, der fuldstændig afskærer muligheden for at succedere i et ejendomsselskab. Vi er i forbindelse med udarbejdelse af opgaven, ikke stødt på et sagligt svar på, hvorfor udlejningsejendomme ikke kan anses for at være et driftsrelateret aktiv. Ved fremsættelse af lovforslaget i år 2000, var den daværende skatteministers, Ole Stavad, svar hertil, at han mente at udlejning af fast ejendom blot var forrentning af bestående kapital, hvorfor det ikke gav anledning til en aktiv erhvervsindsats⁹⁹. Det er et meget subjektivt svar, da man kan sammenligne svarets grundsubstans med en investering i en maskine, der skal generere overskud via produktion af et givent produkt.

Et bud på hvorfor fast ejendom ikke kan overdrages med succession kan skyldes, at der ofte er store latente skatter herpå, og ved at skubbe store skattebyrder vil staten skulle vente længe på at indkassere ejendomsavancerne. Det har dog kun været gældende mens ejendomsmarkedet gik op ad, hvor det i de seneste år har været kraftig faldende og nu stagnerende.

For at sikre muligheden for at lade væksthæmmende virksomheder succedere, mener vi at penge-tankreglen primært skal tage udgangspunkt i resultatopgørelsen, da en virksomhed med store passive kapitalanbringelser ikke nødvendigvis drager fordel af de passive investeringer. Tabes der mange penge på værdipapirer og udlejningsejendomme, mens der tjenes godt mange på den ordinære drift, kan en virksomhed fratages successionsmuligheden, såfremt værdipapirerne og udlejningsejendomme udgør en for stor andel af balancen. Det vil derfor være oplagt i stedet at tage udgangspunkt i driften, da en sådan virksomhed sagtens kan fremme væksten og skaffe arbejdspladser, hvorved virksomheden opfylder de forventninger der er til virksomheder der succederes. Dette vil samtidig lette den administrative byrde for de virksomheder der ellers må spaltes for at kunne succedere. På denne måde vil Danmark også nærme sig henstillingerne fra EU-kommissionen, og således sikre bedre vilkår for overdragelse af små og mellemstore virksomheder. Samtidig må det forventes, at virksomheder, for hvem den passive investering ikke giver et acceptabelt afkast, løbende vil tilpasse deres aktiver, således at investeringerne kanaliseres over i indtægtsgivende aktiviteter.

---

⁹⁹ Se fodnote nr. 9

Overdragelse af aktier med succession er en kompliceret transaktion, hvor alle forhold omkring familien og dens bløde værdier skal gennemgås. Det skal ligeledes sikres at man opnår de mest positive skattekonsekvenser, ud fra den ønskede struktur efter overdragelsen. Overdragelse med succession er oftest den mest fordelagtige metode, fordi et selskab gradvist kan overdrages til den nærmeste personkreds, og det kan gøres uden at der skal fremskaffes likviditet, hvorved selskabet kan forblive velkonsolideret. Vi synes det er beklageligt, at man forringer vilkårene for succession, ved at stramme pengetankreglen, da successionsmuligheden er med til at sikre den fortsatte drift af familieejede virksomheder.

Kildeliste

Litteratur:

Omstrukturering og generationsskifte af Søren Halling-Overgaard & Birgitte Sølvkær Olesen
Cirkulære nr. 185 af den 17. november 1982 – overdragelse til formueskattekurs
TSS-cirkulære 2000-10 – værdiansættelse af goodwill
TfS.2009.945.SR – Generationsskifte: Succession ved overgang af aktier

Nyhedsmedier:

Børsen, Politiken, TV2

Analyseinstitutter:

Greens, Megafon, Epinion

Hjemmesider:

www.ft.dk – Folketinget

www.skm.dk – Skatteministeriet

www.borsen.dk – Børsen

www.epn.dk – Erhverv På Nettet

www.cepos.dk – Cepos (Center for politiske studier)

www.berlingske.dk – Berlingske Tidende

www.maanedsmaginet.dk – Måneds Magasinet Erhverv

www.business.dk – Berlingske Business

www.danskbyggeri.dk – Dansk Byggeri, erhvervs og arbejdsgiverorganisation

www.youtube.dk – Klip fra TV2 Syd

www.statistikbanken.dk – Danmarks Statistik

www.demetra.dk – Finansblog

www.retsinformation.dk – Lovsamling

www.lidegaardrevision.dk – Figur af spaltning

www.skat.dk - SKAT